

MAGYAROK

+ 3 lei

ROMANIA

Árték in numerar conform
Gen. P.T. No. 157.012/1934

1 LEU-POSTA

T. „Otthon“ Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 125 (1839) Oradea, 1938. iun. 10

Primcolaborator: dr Gyárfás Elemér

Orszáaos ünnep június 8-ikón

II. Károly király beszéde az ifjusághoz

„A jövő nemzedék a szeretet, a munka és a hit légkörében
kell, hogy nevelkedjék” — mondotta az uralkodó

Bucuresti. Saját tud. A király trónralépésének emlékünnepe az Onef-pályán nagy országőr-ünnepségre vonult fel a főváros ifjusága. Az ünnepségen országőr-egyenruhában, a jelenlevők óvációi között kilenc órákor érkezett meg a király. Ünnepi istentisztelet következett, amely után az uralkodó beszédet mondott. Ebben rámutatott az országőr-mozgalom jelentőségére és eddigi sikereire, amelyek — mondotta — meg kell, hogy értessék az országőr megalapítások magas hazafias és erkölcsi értékét.

— Mi nem vagyunk könnyelműk — folytatta Őfelsége, — mi erőteljesen dohogunk az igaz románok keblében, anélkül, hogy gyűlöletet táplálnánk mások iránt. Mi hiszünk a románok erejében és az élethez való jogukban és hisszük, hogy mások is meg tudják érteni a jövő Románia lelkiességét, amit elődeink annyi hősiességgel alapoztak meg. A mi hitünk a munka elsőbbsége, népünk boldogulásának elsőbbsége minden faj segítségével s ezért az erőknél egyetlen nagy hazafias munkában való megfeszítést helyezük az ifjuság szemébe. Ha az ifjuság azt akarja, hogy a jövőben jogához jusson Romániában, én is ugyanezt akarom s ezért állok az ifjuság élén. Erre iránnyal az én gondoskodásom, végtelen szeretettel a jövő nemzedéke felé, amely nemzedék a szeretet, a munka és a hit légkörében kell, hogy nevelkedjék. Ez az ifjuság tisztább, hasznosabb és termelőbb állampolgári életre lesz elhivatott.

A továbbiakban az új alkotmányról be-

szélt a király, amely a munka és a hit alapjaira épült. Új szabadság adatott az országnak: a fegyelmettség szabadsága, amely a haladás kövöszája. Nem maradhat meg a jövőben az

Őfelsége II. Károly király

egyéni önzés, hanem csak a hit, hogy minden lélegzéssel a román közösség javát kell meg erősíteni.

A király beszéde végén Romániát éltette és az országőri „Sanatate” üdvözléssel fejezte be szavait.

Junius nyolcadikának oradeai ünnepségei Az országőrök nagyszerű szereplése. Florescu ezredes-megyeifőnök beszéde

Oradea. Saját tud. A nagy nap ünnepségeinek első része a Rhédey-kerti sporttelepen zajlott le. Már a kora reggeli órákban megindult a tömeg végtelen áradása a feldíszített sporttelep felé és nyolc órákor már alig volt hely a hatalmas térségen. Taxikon, autókön, bérkocsin és gyalog áramlott a tömeg s közben szakadatlanul tartott az országőrök és az országőr-leányok felvonulása, akik hófehér ingükben, sárga nyakkendővel üdítő látványt nyújtottak és már az első pillanatban is bámulatraméltó volt az a rend és fegyelem, mely soraikban megnyilvánult.

A hatóságok vezetői közül Hariton Dragomirescu tábornok, a divízió parancsnoka, Florescu ezredes, vármegyei prefektus, Chirila Augustin alispán, C. Constantinescu polgármester, Popovici Valér rendőrkezes, N. Mihaescu táblai elnök, Predan ezredes, tőrparancsnok, Zanescu Andrei, a Banca Nationala igazgatója és mások jelentek meg.

Az ünnepség a szabad ég alatt rendezett istentisztelettel kezdődött, melyet Nicolae Po-

popovici görögkeleti püspök mondott fényes papi segédlettel.

Az istentisztelet befejezése után megtörtént az ünnepélyes zászlófelvonás, melyet három országőr és három országőr-leány végzett. A többi országőrök római köszöntéssel kísérték az aktust, miközben a zenekar a himnuszt intonálta.

Végezetül a junius 8-ika nagy jelentőségét méltatta Moga Cornel országőrparancsnok s arról beszélt, hogy ez a nap Őfelségének, a Nagy Országőrnek van szentelve, aki az Országőr Mozgalom legfőbb parancsnoka.

Ezután Nicolae Popovici püspök tartotta meg beszédét. Bibliai idézettel kezdte szavait, majd rátért arra, hogy ma a román ifjuság a helyes útra lépett, arra az útra, melyet böles s felvilágosult uralkodónk, II. Károly király jelölt ki számára.

Ezután arról beszélt Popovici püspök, hogy mi a boldogság útja és milyen parancsokat kell követnie az ifjuságnak.

A beszédek elhangzása után különböző or-

szágőr csoportok mutattak be különleges gyakorlatokat, majd a közönség a lázadó tapsai között nemzeti dalokat énekeltek és nemzeti táncokat jártak.

Egy adott pillanatban három repülőgép jelent meg a sporttelep felett s képzelt légi támadást hajtott végre. A repülők megjelenésére az országőrök pillanatok alatt szétszéledtek és kijelölt fedezékek mögé rohantak.

Néhány országőr azonban, a sebesülteket jelképezve, eiterült a földön s mozdulatlanul úgy maradt. Pillanatok alatt, mintha földből bujt volna elő, megjelent a mentőszolgálat és hordágyakra rakva, elszállította a „sebesülteket”. Képrázatos gyorsasággal történt mindez s a közönség nem győzte tapsolni az ügyes fiukat és lányokat.

Ezután az előkelőségek és a tömeg a Piata Unirii-re ment, ahol Hariton Dragomirescu tábornok, Florescu megyei prefektus és a hatóságok többi vezetői fogadták az országőrök imponáns felvonulását.

Csak most tűnt ki, hogy milyen pompás szervezés és fegyelem szellemét honosította meg az Országőr mozgalom, ahogy a végtelen sorokban, nyugodtan és méltóságteljesen vonultak az országőrök és országőr leányok. Állandó taps kíséerte a felvonulást, amely után a Vadul Carol II. községből elindult staféta utolsó tagjai futottak be. A 36 kilométeres staféta versenyt a csendőrok nyerték meg.

Florescu ezredes-megyeifőnök beszéde

— A délutáni ünnepségek —

Délután a Rhédey-kerti Mihai vajda pályán sportünnepség volt. Az ünnepség elején Gherman Victor dr nagyhatású beszédet mondott s méltalta az ifjuság helyes nevelésének nemzetnevelő jelentőségét.

Gherman dr nagy tetszéssel fogadott szavai után Florescu ezredes vármegyei prefektus beszélt:

— Ma az ország minden részében az örömi hangjait hallani, mert nyolc évvel ezelőtt szállt le itten a régóta várt uralkodó, akit a sors s ez ország törvénye arra rendelt, hogy minden román királya legyen.

— E felemelő napon, az ország egész területén a román ifjuság, az országőrökkel együtt, leirhatatlan lelkesedéssel együtt, leirhatatlan legfőbb protektorát. Az ifju sportolók s az országőrök a román test és a román lélek kiteljesítésével rojják le az ország első férfiával szembeni hálájukat és szeretetüket.

— Ily módon, II. Károly király legmagasabb védnöksége alatt, a román sport legfőbb lendítője lesz s az ifjak „ép testben ép lélek” jelszóval haladnak előre az életben. Bihar megye összes sportolónak azt kívánom: Jó egészséget!

A prefektus szavait hosszantartó taps zárta le.

Késő este jól sikerült lampionos csónakfelvonulás és fáklyásmenet zárta le a nagy napot.

Ünnepségek Vadul Carol II. községben

Reggel fél nyolc órákor kezdődött meg az ünnepség Vadul Carol II. község határában, a hely közelében, ahol nyolc évvel ezelőtt a hazaérkező király repülőgépe először az ország területén földet ért. Ev utian a esperes tartotta a hálaadó szentmisét, ami után Iliescu ezredes és Avram Nicolae vármegyei vezértitkár vezetésével a megjelent előkelőségek az emlékműhöz vonultak, ahol két delegátus, közöttük Mudura Mária nővére, azon a helyen, ahol Őfelsége aeroplánja leszállott nyolc-tíz száz kalászt téptek le, a kalászcokrot nemzetiszínű szalaggal átkötötték, majd a forrásnak a vizéből, amelyből az Uralkodó annak idején a szomját oltotta, megöntözték. Avram Nicolae, aki Florescu prefektust képviselte, nagyhatású beszédet intézett a közönséghez. Avram vezértitkár ismertette a nap jelentőségét és a király megérkezésének gyönyörű szimbólumáról beszélt. A kormány képviselőjének beszéde után a staféták elindítására került a sor. Minden staféta egy kalászcokrot kapott, amellyel utnak indították. Harmincnyolc kilométeren keresztül az Esta Sun stafétája rohand legelől a kalászcokrokkal Oradea felé. De ekkor a Csendőriskola stafétája előretört és elsőnek érkezett Oradeára és így az ő buzakalászeit vitte Bucurestibe Őfelségének a repülőgép.

Dsida Jenő

Hétfőn este 9 órakor 31 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt Dsida Jenő, a nagytehetségű fiatal költő.

Világéletemben oly kevés közöd volt a földi dolgokkal, oly keveset törődött velük s mégis olyan sokat szenvedtél földi életed során, hogy elmúlásod a Te számodra aligha jelent tragédiát. Szüleidet, testvéredet, fiatal feleségedet s néhány barátodat minden bizonnyal nehéz volt itthagynod és nehéz volt magaddal vinned a benned rajzó tisztacsengésű rimeket, mesés hangulatokat, tiündéri látomásokat is, miket harmincegy tavaszt látott, kurta életed során nem volt időd papírra vetni, hogy reánk restáld, minden földi kincsnél többet érő örökség gyanánt. Sokat, nagyon sokat vesztettünk veled és sokat vesztett haláloddal az egyetemes magyar irodalom is, — ezt kellene most, valahogyan finoman és okosan megfogalmaznom, de így, ilyen frázisszerűen és hamisanhangzó közhely mádjára, csak alig merem papírra vetni a hitelét és értékét vesztett mondatot, amivel gyászbeszédnek hivatásos és dörgedelmes szónokai annyiszor és olyan szemérmetlenül visszaélnek. Mert érzem és tudom, hogy semmi nem méltatlanabb Hozzád, mint a frázis és a közhely, aminek magad voltál a legnagyobb ellensége. Minden idegszáladdal, mindig a sablon és a közhelyszerűség ellen tiltakoztál s tudom, most is nagyon megrónál odátról, ha zavaromban és hántomban nem bírnám magamat fejelemzni és ilyenekkel illetékelem. Mert nemcsak írásaidal mutattál példát, de hajdani diákéveinkben, hajmalbanuló kávéházi beszélgetések és viták során is tanítottál, gyomláztál, irtoztattál írásainkból a dudvákat, a bojtortjánt és a bogánesot. Ilyenkor lázasan és átszellemült arccal, annyi áhitattal tudtál a versek rejtett szépségeiről és titkos értelméről beszélni, hogy valósággal megbabonáztál bennünket... És nem elég most, amikor ezekben a csettő-bottló mondatokban elcsúsztam, hogy könnyes a szemem s csak homályosan látok a könnyeimben keresztül, de zavarban is vagyok és lámpalázam van, mert most is magamon érzem figyelő tekinteted és látom rosszaló fejszórálásodat. Ugye, hanyagul írok megint, zilált és pongyola a stílusom, értéktelen, hamis jelzőket halmozok és rosszul fogalmazom a mondatokat. Talán bántanak és bosszantanak is ezek a félretaposott mondatok Téged, aki a betűvetés legnagyobb művésze voltál közöttünk, s aki annyira ismerted a szavak súlyát és értékét s a leg-suhanóbb, legálomszerűbb hangulatokat is játékos könnyedséggel tudtad megrögzíteni.

Mert finomrajzu gyermekarcod ott bóbiskolt, gyenge, törékeny alakod ott imbolygott mindig valami megfoghatatlan álmvilág lila párákban, kék ködökben gomolygó tájain s mondom, alig volt köztöd és szavad az ostoba és brutális élet vergődéseidhez. Arisztokratikus felsőbbéregzéssel lelked kiismerhetetlen, trópihus lázokban égő mélyébe vonultál s mint titokzatos idegen, onnan küldözted meglepő és rejtelmesen szép üzeneteidet. Félálomban beszéltél mindig.

De szavaidnak szuggesztív ereje, rimeidnek zsongó, érzéki rajza szabb volt a legszebb bódulatnál és minden földi gondot, fájdalomt és szenvedést elaltatott. Puha vatta, lágy gyolcs volt minden szavad és minden versed a sebeinkre, amiket az élet, a sorsunk marit belénk — finom narkotikum és édes álm volt — és ezért voltál Te a mi költőnk, akkor is, hogy ha nem beszéltél, ha nem haragoltál róla.

Szeretted a mesét, a szép hazugságokat s azt magad hitted a legjobban. Az élet brutális, durva valóságai elől ezért menekültél egy álmvilágba s ezért volt, hogy alig törődöttél a realitásokkal, amikor álmodni lehetett s ha félálomban is beszélhetél. Ha tudatosság volt

benned, amikor vékony és finom ujjaid között szinte transzban illant a ceruzád, az mesterséged anyagának, az írott szónak tudatos és biztos ismerete volt. Mert az írott szó szabályai ellen még álomban sem vétettél soha. Ismerted a szavak rangját és értékét, pontosan tudtad, hogy túl a hétköznapi beszéden milyen más hangsúlyt, milyen más jelentőséget nyerne a szavak, ha versbe illeszted őket. Tudtad és pontosan megérezted mindig, hogy egy-egy szó mennyivel mond, mennyivel jelent többet a versben, mint az élő beszédben, vagy a kötetlen írásban és verseidben soha nem mondtál egyetlen szóval sem többet, vagy kevesebbet, mint amennyit éppen mondanod kellett. Soha nem hallott rimeket csendítettél meg verseidben, büvése, mágusa voltál a szavak játékának s a legrejtettebb, legtitkosabb hangulatokat is könnyűszerrel varázsoltad elő.

Nagy lelkirokonodhoz, Kosztolányi Dezsőhöz abban is hasonlítottál, hogy féltő gonddal és szeretettel, szenvedélyes szeretettel örködöttél a magyar nyelv tisztasága fölött s egyike voltál azoknak, akik valaha is a legszebb és legtisztább magyar nyelven írtak. Poeta doctus voltál Te is, a párnassienek fajtájából és láthatatlan diplomát aranykeretben függött írástalod fölött...

...Most, Kosztolányival már minden bizonnyal találkozottál valahol az elisumi mezőkön, ahol a vers örök értékéről és törvényeiről s a magyar nyelv szépségéről sok mindanivalótól lehet egymásnak. S ott, ha elmerültök a beszélgetésben, senki és semmi nem zavar titeket... És ott Te is háborítatlanul folytathatod az álmodozást, amit a földön megkezdettél. S ha olyan szépen tudtál álmodni a földön, a mi földünkön, milyen szépek lesznek mostan az álmaid, amikor már valóban elfelejtettél „minden lomha kint...“ És minden bizonnyal úgy történt Veled odaát, ahogyan még egészen gyermekfejjel megálmodtad egyszer, amikor „nagyon fáradt és nagyon álmos“ voltál:

„S az Uristen sem néz rám majd haraggal,
Csak mosolyogva suttogja a szélben:

Szegény, eltévedt, fáradt kicsi angyal...“

Dsida Jenő, aludj békességben. Álmodj szépeket!
BÉLTEKY LÁSZLÓ.

Rövid időn belül ismét súlyos veszteség érte irodalmunkat és a romániai magyarságot. Hétfőn este 9 órakor hosszas betegség és szenvedés után 31 éves korában meghalt Dsida Jenő, az országghatárokon túl is jólismert fiatal magyar költő, a „Magyar Lapok“ volt munkatársa, a „Keleti Újság“ helyettes szerkesztője. A szomorú és döbbenetes hír, amely ismét egy rendkívüli te-

hetség elmúlásáról számol be — Balázs Ferenc, Koós-Kovács István, Kovács József és a tudós Bitai Árpád gyors egymásutánban történt elvesztése után — rövid időn belül, immár az ötödik...

Dsida Jenőt alkotóereje teljében súlyos betegség vitte idő előtt a sírba. A születésétől fogva gyengeszívű embert mintegy négy hónappal ezelőtt lázas betegség verte le a lábáról. Kórházba szállították és ott alapos vizsgálat után megállapították, hogy gennyes szivburok gyulladás győrti és ez okozza a naponként megismétlődő magas lázat. Betegsége súlyosbodásához járult, hogy röviddel a tulajdonképpeni baj megállapítása után a betegséggel együtt járó trombózisok is felléptek. Az orvosok tehetetlenül álltak Dsida Jenő betegsége mellett s a kiváló fiatal költő csendes megadással sorvadt a sír felé. Néhány héttel ezelőtt, amikor halálsejtelmei voltak, papot hívatott és felvette az utolsó kenetet, hogy nyugod lélekkel léphessen át abba a csendes birodalomba, ahol az Ur kegyelme levett gyöngyvállairól minden szenvedést. Néhány nappal ezelőtt a kórházból szülei lakására szállították a nagybeteg költőt. Remélték, hogy az otthon melege, a nyugalom, az anya és a hitves szerető ápolása visszaadja Dsida Jenőnek a sóvárgott egészséget. A sors azonban másként akarta. Hétfőn reggel agyszékhűdés érte Dsida Jenőt, ami részleges hémulást okozott s a nagybeteg költő, aki hosszú hónapokon keresztül gyötrődött a láz izzó kátlánában, beszélőképességét is elvesztette. A következő órák már néma halálküzdelemben teltek el. Este kilenc óra volt, amikor a kifáradt, beteg szív utolsó dobant és visszaadta lelkét a Teremtőnek.

Dsida Jenő 1907-ben született Saturnaren. Első verse 15 éves korában jelent meg Benedek Elek „Cimbora“ című lapjában. Ettől az időtől kezdve rendszeresen jelentek meg versei és írásai a különböző ifjúsági, majd szépirodalmi lapokban. Irodalmi körökben csakhamar felfigyeltek rendkívüli tehetségére és munkatársa lett a „Pásztortűz“-nek s a „Helikon“-nak, majd az előbbi Reményik Sándor és Császár Károly társaságában, szerkesztőként is jegyezte.

Közben jogot hallgatott, de kenyérkereső mesterségének az újságírást választotta és évenként keresztül volt a Magyar Lapok, majd később a Keleti Újság munkatársa, illetve szerkesztője. E lapokban is számos hangulatos cikke, színes riportja, tanulmánya, nyelvművelő írása, verse jelent meg. Időközben tagjai sorába választotta a Kemény Zsigmond társaság, az Erdélyi Irodalmi Társaság és a Helikon; titkára lett az Erdélyi Katolikus Akadémiának és a Pen Clubnak. Verseinek csak két kötetét jelent meg, — kötetek címe „Leselkedő magány“ és „Nagyescsü-törtők“ — de több mint félezer verse és számos műfordítása látott napvilágot.

Dsida Jenőt csütörtökön délután 5 órakor temették el, hatalmas részvét mellett, a házsongárdi temető halottas kápolnájából. Az engedélyt szentmiseáldozatot folyó hó 10-én, pénteken reggel 8 órakor mutatják be lelkiúdváért, a clujai Szent Mihály templomban.

Bonnet francia külügyminiszter a spanyol, olasz és középeurópai helyzetéről megnyugtatóan szólott

Bizik az európai politikai kérdések békés megoldásában

Párizsból jelentik: A szenátus külügyi bizottságában Bonnet külügyminiszter ismertette a kormány diplomáciai tevékenységét. Hangoztatta, hogy Franciaország kitart a spanyol benemavakozás politikája mellett és ismertette azokat a francia intézkedéseket, amelyek alkalmasak idegen beépítőképeknek Franciaország területére való behatolásának megakadályozására. Hasonlóképpen tájékoztatta a bizottságot az Olaszországgal folyó megbeszélésekről. Részletesen ismertette

a középeurópai helyzetet és meglepéssel állapította meg, hogy a prágai megbeszélések megkezdése azt a reményt keltik, hogy ma már a különböző problémákat a megbékélés és egyetértés szándékától irányítva, békésen lehet és kell rendezni.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK“-at

Október elsejétől kezdve hároméves lesz a katonai szolgálat Csehszlovákiában

Addig is a fegyvergyakorlatra behívottaknak nagyrészt fegyverben tartják. — Magyar és német emlékiratok a nemzetiségi kérdésben

Prágából jelentik: A Lidove Noviny szerint a cseh kormány feltűnő katonai intézkedéseket határozott el. Eszerint: a szerdai minisztertanács törvényjavaslatot fogadott el a katonai szolgálati időnek két évről három évre való felemeléséről. A törvényjavaslat a legrövidebb időn belül a parlament elé kerül. A hároméves katonai szolgálat a cseh kormány tervei szerint október 1-én lép életbe oly módon, hogy szeptember 30-án a két évi szolgálatot kitöltöttek nem szerelnék le, hanem nyomban megkezdik a harmadik év kitöltését.

A cseh kormány az október elsejéig terjedő átmeneti időben is biztosítani akarja a rendesnél nagyobb katonai létszám fenntartását, ezért a május 19-én fegyvergyakorlatra behívottak nagyrészt fegyverben tartják, július-

ban pedig új évjáratokat hívnak be gyakorlatra. Ezek szeptember 30-ig teljesítenek szolgálatot.

Arról eddig nem adtak ki semmiféle közlést, hogy június 12-én tehát a községi választások befejező napján megszűnik-e a fegyvergyakorlatnak részleges mozgósítási jellege, vagy a különleges katonai intézkedések továbbra is érvényben maradnak-e.

IDŐELŐTTI A HIR A HÁROMÉVES KATONAI SZOLGÁLATRÓL

Prágából jelentik: Mlétkes prágai körök kijelentették, hogy a Lidove Noviny híre a hároméves katonai szolgálat bevezetéséről időelőtti. A katonai hatóságok tanulmányozzák ugyan a kérdést, de még nem történt végleges döntés.

A hét végén kezdődnek a tárgyalások a magyar és lengyel kisebbségekkel

A magyarok 81 pontja és a németek 8 karlsbadi pontja

Prágából jelentik: Prágai politikai körök úgy tudják, hogy Hodzsa e hét végén kezdi meg tárgyalásait a magyar és lengyel kisebbség vezetőivel. Mindaddig nem történt hivatalos közlés arról, hogy Hodzsa a magyarpárt által előterjesztett 81 pontból álló javaslat alapján kívánja-e, vagy a prágai kormány által kidolgozott nemzetiségi szabályzat alapján akarja-e lefolytatni a tanácskozásokat.

A magyarság vezetői azonban mindaddig nem ismerik a kormány által készített nemzetiségi statutum tartalmát.

A szudéta-német párt nevében szerdán Kundt és Peters képviselők megjelentek Hodzsnál és emlékiratot nyújtottak át, mely a karlsbadi nyolc pont alapján összefoglalja a szudéta-németek követeléseit. Az emlékiratot kiegészítő kísérő írat rámutat arra, hogy bizonyos hivatalos kijelentések azt a látszatot keltezték, mintha a csehszlovák miniszterelnök és a szudéta-német képviselők közötti megbeszélések tárgya a kormány által kidolgozott kisebbségi szabályzat lett volna. A szudéta-német párt

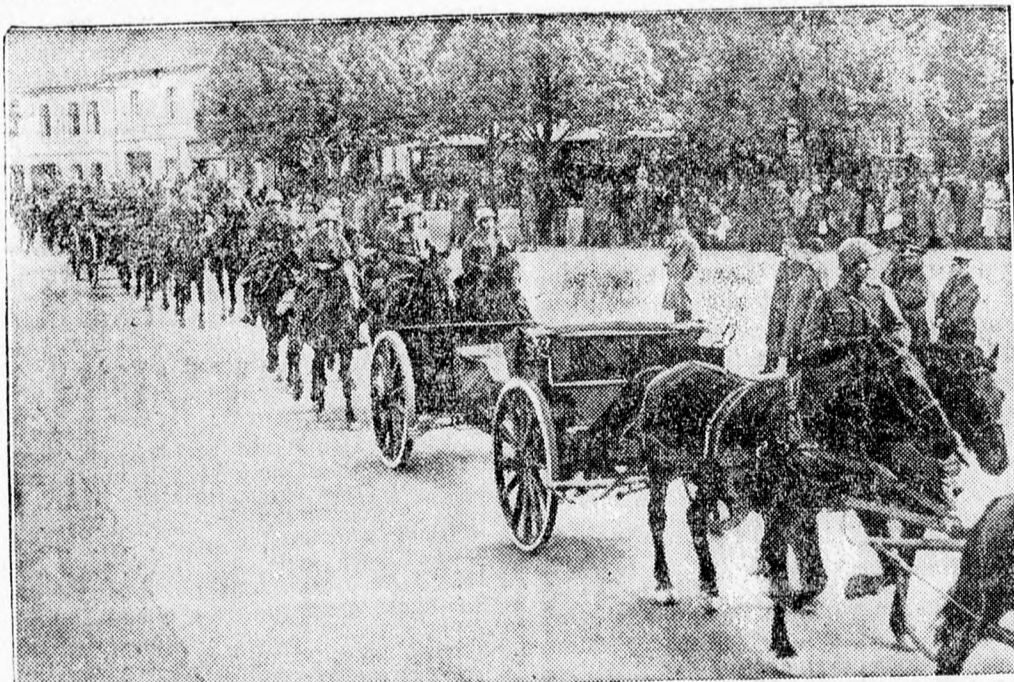
az érdemleges tárgyalás előtt

világosságot kíván deríteni arra, hogy a kormány a megbeszéléseket a szudéta-német párt karlsbadi követeléseit alapján-e, vagy a kormány nemzetiségi szabályzata alapján kívánja lefolytatni? Utóbbi esetben a párt fenntartja eddigi álláspontját, mert a nemzetiségi szabályzat ismeretlen elötte.

Hodzsa azonnal hozzáfogott az emlékirat tanulmányozásához és tartalmát csütörtökön közli a miniszterek politikai bizottságával. Csütörtök este rendkívüli minisztertanács dönt a tovább teendő ügyében.

CSAK NÉPSZAVAZÁS DÖNTHET?

Berlinből jelentik: A német lapok a külföldi ujságok cikkeiből azt a következtetést vonják le, hogy már a külföld is lehetetlennek tartja a békés megoldást a szudéta-német kérdésben. Ugy látják a helyzetet, hogy a fejlemények abba a stádiumba jutottak, miszerint a szudéta-németek hovatartozásáról csak népszavazás dönthet.

A tüzérség a szudéta-német vidéken. Mint ismeretes, az utóbbi hetekben a cseh kormány csapatokat küldött a szudéta-német vidékre. Képünk egy cseh tüzérségi osztagról készült, amint bevonult az egyik szudéta-német községbe.

A HABZÓ FOGPÉP

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge légáramlás, jobbra derült idő, délután 1-2 helyen zivatar lehetséges, a meleg tovább tart.

XI. Pius pápa elismerő szavai a magyarországi zarándokokhoz

Rómából jelentik: XI. Pius pápa szerdán a nyilvános fogadáson a Budapestről visszaérkezett zarándokok nagy csoportját fogadta és a magyar zarándokokhoz fordulva, ezeket mondotta:

— A magyar zarándokok jelenléte arra készlet, hogy azt mondjuk: tisztelet Magyarországnak! A magyar zarándokok ugyanis emlékeztünkbe idézik annak az Eucharisztikus Kongresszusnak dicsőséges fényét és nagyszerűségét, mely Budapesten összegyűjtötte a világ összes országának híveit.

Ötödik bombázás huszonnégy óra alatt Kanton ellen

A francia nagykövet tiltakozását a tokiói külügyminisztérium elutasította

Kantonból jelentik: Szerdán este huszonnégy óra körül japán repülőgép bombázta Kanton. Ez volt az ötödik légitámadás a város ellen a legutóbbi 24 órában. A támadások oly gyorsan követték egymást, hogy a védők nem adhattak le még riasztójeleket sem. A város határában az önkéntes munkások hatalmas árkokat ásnak és százával dobják bele a bombázások áldozatait. A tokiói francia nagykövet tiltakozott a japán külügyminisztériumban Kantonnak, mint nyíltvárosnak bombázása miatt, mire Vortnucsi helyettes külügyminiszter kijelentette, hogy Kanton nem nyílt, hanem védett város.

A kínai kormány az utóbbi napokban kétszáz ezer polgárt szállított el és ezen a héten még ötszáz ezret szállít el Kantonból és környékéről.

Változás az olasz külügyminisztérium vezetésében?

Rómából jelenik: Jólértesültek úgy tudják, hogy Grandi londoni nagykövet átveszi a külügyek vezetését, Ciano pedig a fasiszta párt országos főtitkára lesz. Egyben tárcanélküli miniszterként tagja marad a kormány-

Ünnepek után

Irta: Dr Léber János

Korai volna még felmérni és megbecsülni azokat a mély hatásokat, lelki és erkölcsi eredményeket, amelyeket a 34-ik Eucharisztikus Világkongresszus váltott ki nemcsak azok lelkéből, akik személyesen vettek részt a gyönyörűsége és fenséges ünnepségeken, hanem azokéból is, akik szívük legrejtettebb kamrájában élték át a ragyogó eseményeket s borultak le alázattal az Oltáriszentségben valóságosan jelenlévő, élő Isten fensége és az *Ő diadalmos Anyaszentegyházának világot átjógó és megtermékenyítő munkája előtt*. Az élmények oly frissek még s oly szédítően szépek mindenki-ben, hogy hatásuk alól a legszürkébb s a legridegebb lélek sem vonhatja ki magát. Napoknak, sőt heteknek kell eltelnie, míg az érzelem édessége elmúlik, a hangulat muzsikája elcsitul s a felszínes örömök, megelégedések, büszkeségek helyén a *komoly értékek előtűnnek*: a cselekedetbe érett szent elhatározások, az élet megjobbítása, az isteni törvények nagyobb fokú tisztelben tartása, embertársainknak mélyebb, áldozatosabb szeretése. — De hogy ezek az eredmények oszrában már ott szunnyadnak mindazok lelkében, akik a kongresszusban nemcsak világszínházat, nemcsak látványosságot és parádét, hanem ennél sokkal többet: belső lelki megigazulást, felemelkedést is vártak, láttak és kaptak — az kétségtelen. Ezekből a csírákból fog kihajtani, kivirágozni a több kereszténység. *S ez a több kereszténység, mely nem szavakban és könyvekben, nem szobrokban, képekben, templomokban és ceremóniákban, hanem a szívekben fog élni és hatni, fog javítani, formálni és teremteni — ez a több kereszténység fogja meghozni az emberiség áhított szent békéjét és fogja megváltani kínzó vajdásából a világot.*

Ennek a több kereszténységnek egynehány előreküldött sugarát szeretném megragyogtatni a Magyar Lapok olvasói előtt.

Kitisztul az égbolt

Nem kell már titkolni, nyíltan meg lehet mondani, hogy nem volt még egyetlen Eucharisztikus Világkongresszus sem, amely ellen az istentelenség és keresztényellenesség erői olyan heves és macacs harcot indítottak volna, mint a mostani. Nem volt elég, hogy a világgazdasági helyzet romlása sokak számára amúgy is lehetetlenné tette, vagy legalább is megnehezítette a hosszabb utazással járó idővesztés és anyagi terhek vállalását; hogy a politikai viszonyok elmérgesedése a régi feszültségek kiújulása, sőt *fokozódása* meggondolatlanul hatott a rengőbb hitűek lelkére, — gonosz szándékú gyémántterjesztők még fokozták is az aggodalmait: *rémmeccsel és rémlátásokkal ijesztették* a kongresszuson résztvenni szándékozókat.

A kongresszus mégis sikerült! Fényesen és

világraszólóan! Komoly katolikus ember nem hiit a rémmecseknek s csak azért is megmutatta, hogy még esetleges veszedelmek vagy kockázatok árán is hű tud maradni Krisztushoz és legszentebb meggyőződéséhez!

Az emberi gonoszság aknamunkájánál nagyobb veszedelmet jelentett az időjárás megromlása. Oly zord, zivatáros napok köszöntöttek Budapestre, amilyenre — ilyen időtájban — még az öregek se emlékeztek. A legcsekélyebb

Mexikó püspöke az indusok között

Az üdvözölő estén történt. Vége volt már a felejthetetlenül szép ünnepségeknek. Elvonultak a bíbornokok, érsekek és püspökök. A közönség jó része is eltávozott már. Az Ünnepi Csarnok magas dobogóján Mexikó püspöke, — egy fiatal, fekete szemű, sötét bronz arcú, örökké mosolygó *benszülött* férfi, — P. Bangha jézustársasági atyával beszélgetett. Egyszerre csak azt látom, hogy 20—30 indus (Indiából) — nők és férfiak vegyesen — koromfekete, szakállas papjuk vezetésével felvokodnak a dobogóra s igen-igen integetnek felém, hogy szeretnének mondani valamit. Hozzájuk siettem s megkérdeztem a papjuktól, miben lehetek segítségükre.

— A püspök úrral szeretnék beszélni.

— A püspök úrral?... Hát ismerik a püspök urat?

— Nem, de tudjuk, hogy Mexikóból jött... A *vértanúk országából*... Szeretnők, ha megáldana bennünket!...

Oly megindítóan szép és megható volt az a kérdés, az a hit és bizalom, melyből ez a kérdés fakadt, hogy nem tudtam nekik ellentállani. Megkértem Bangha pátert, hogy mutassa be őket a püspök úrnak. A püspök úr a legnagyobb örömmel teljesítette az indusok kívánságát. Közéjük ment, angol nyelven hosszasan elbeszélgetett velük s aztán kiterjesztvén kezét, *megáldotta* őket.

Benszülött a benszülötteket... „A *vértanúk püspöke*.” India hősi, hitvalló kis seregét!...

Mit tud egy keresztény főváros?

A gyermekek áldoztatása már vége felé járt. Háromszáz pap közel egy órán keresztül szüntelenül táplálta a hófehér lelkű gyermekereget az *Élet* kenyérével. A felnőttek sírtak. Könnycsordulásig meghatotta őket ez a soha nem látott, soha el nem képzelte gyönyörű kép, amelyben 150.000 gyermek egyszerre járult a szentáldozáshoz... A szülők szívében azonban felfakadt az aggodalom: mi lesz gyermekükkel ezután?... Hogy fogják tudni kiemelni őket a százezres tömegből, s hogy tudják őket haza, vagy olyan helyre vinni, ahol az éhes szájaicskak reggelihez juthatnak. S ekkor megszólalt a megafon. A beszélő bejelentette, hogy minden gyermek maradjon nyugodtan a helyén, mert reggeli kap. Fúrge diákok és diáklányok mindenkinek „házhöz szállítják” az üveg friss kakaót és a két drb kiflit vagy zsemlet. *A főváros 160.000 üveg kakaóval és több mint 300.000 süteménnyel vendégelte meg az áldozó gyermekeket.* Ez a figyelem, ez a jószág, ez a szeretet csak egy olyan közület vezetőitől telik ki, amelyik — hála Istennek — már teljesen át van itatva a kereszténység szellemétől s az Eucharisztiaiban mindent látó, mindent megfigyelő és mindent megfizető Krisztus szeretetétől...

Ugarszántás a lelkekben

Azt mondotta valaki a kongresszus előtt, hogy minden előkészület, minden áldozat, minden külső fény és pompa hiábavaló lesz, ha a férfiak tervezett éjféli szentségimádása és közös szentáldozása nem fog sikerülni. Ha csak

kilátásunk se volt arra, hogy az idő felderül. Szerdán délután két óraker még szakadt az eső, fújt a szél s novembervégi hideget borított a fővárosra. *A kongresszus nyílt és titkos el-lenségeinek arcán ragyogott a káröröm* kaján fénye s a megszorodott szívű hívőket a csipkelődések fulánközönével árasztották el.

Csodás fordult történt. Egy félóra alatt kitisztult az égbolt s a jó Isten ragyogó napja királyi fényben tündöklött a magasságban. Az Ur elküldötte az ő angyalait, hogy ünnepélyes bevonulásának órájára tisztítsák meg az eget, fényzőnnel terítsék be a földet és boldog derűvel árasztják el a jámborok lelkét... A kárörvendők arcán ijedt vigyorgással torzult a mosoly; a gúnyolódó szó ajkukra fagyott s az Isten gyermekei örvendeztek mert meghallgatta és vigasztalta őket az Ur.

lézengeni fognak az ájtatoskodók a hatalmas térségeken. *Mert amíg a férfiak nem keresik Krisztust; amíg ők nem találkoznak és egyesülnek vele,* — addig nincs igazi siker, nincs gyümölcsöző eredmény.

Ezzel a félelemmel, ezzel az aggodalommal a lelkemben mentem ki én is az éjféli szentségimádásra. Felesleges volt a félelem. Tíz órára már nemcsak a Hősök tere, hanem a tömeder is feketélt a férfiak ünneplőbe öltözött seregétől. 160.000 férfi állta és térdelte körül az oltárt. Százhatvanezer férfiszívűből, férfilelkekből tört fel a bátor hitvallás: *hiszek Tebened, Krisztus!* Grandiózus, megrendítő, egébe emelő volt ez a látvány!

Az éjféli szentmise közepén, Urfelmutatás után kezdődött az áldoztatás. Az áldoztató papok sorra járták a padokat. Másfélszázezer férfi vette magához a legméltóságosabb Oltáriszentséget.

Sokan voltak olyanok, akik csak itt, ennek az elébük táruló csodálatos képnek láttára, *a köztük járó Krisztus kegyelemérintésére* törttek be s térdeltek le a sűrűn felállított gyóntatószékek számolyára. Akadt olyan is, akit csak az utolsó percek varázsa rendített meg. Mögöttem, — a második sorban — egy 50 év körüli munkásember, szinte önkívületben ugrott fel, amikor a mi áldozásunk már véget ért. Megragadta egy arra haladó papnak a karját s könnyektől fuldokló hangon kérte, hogy gyóntassa meg.

Szép volt a kongresszus. Gyönyörűek voltak az elhangzott beszédek. Ragyogó volt a külső fény és pompa. Én azonban azt hiszem, hogy Krisztus Urunknak ez az éjféli szentségimádás tetszett a legjobban, s ezeket a *késői megtérteket ölelte a legmelegebben és a legszorosabban magához!*

„Engedjétek hozzám a híveket...!”

A megnyitó ünnepség végén, amikor a főpapok nagyrésze már elhagyta az oltáremelvényt, hogy a bevonulás sorrendjében ünnepélyesen visszatérjenek az öltözködő-helyre, a közönség nagyrésze felsorakozott két oldalt az út mentén. A rendezőség és a rendőrség nyugodtan tűrte a csoportosulást. Nem akarták a jó hívek kedvét szegni. Hadd láthassák közelről is azokat az egyházi méltóságokat, akiket

LEGFRISSEBB KÖNYVEK:

Dederich: Szentbeszéd vázlatok	72 lei
Gyénessy: Uram nem vagyok méltó	60 „
Láng-Solymoss: Rövid liturgia	116 „
Láng: A munka életana	116 „
Noeszlopi: Világnézetek	175 „
Walter: Isten képe	110 „
Trikál: Az új szellemiség	105 „
Rusznay: A nő a modern társadalomban	72 „
Kendy-Finály: Vitaminok	116 „
Adine: Arnaparti város	35 „
Petro: A gyermek korai szentáldozása	105 „

Kaphatók: könyvosztályunknál.

TANQUERRY—CZUMBEL

A TÖKÉLETES ÉLET ASZKETIKA és MISZTIKA

Kapható a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

Kitűnő utmutató papok részére a lelkek vezetéséhez. Szerzeteseknek elsőrendű segítőtárs a lelki élet elmélyítéséhez. A keresztény élettelenségére törekvő világiaknak nélkülözhetetlen. Tudományos értékű könnyed és kellemes stílusa, világos és gyakorlati szerkesztése nagyban emeli. A több mint ezer oldalas könyv, — amely finom indiai papíron készült és azért alig nagyobb egy nagyobbaltá ima-könyvnél —

ára: **230 lei**

sohase láttak eddig és akiket talán sohase fog-
nak látni többé az életben. Nem is volt semmi
baj és rendezavarás. Amikor azonban feltűnt a
pápai követ szép, sudár alakja s áldást osztó
keze meglendült jobbra is, balra is, egyszeri-
ben, mintha valami megmagyarázhatatlan bel-
ső lelki vihar, szent lelkesedés korbácsolta vol-
na fel az addig fegyelmезetten viselkedő és
nyugodtan szemlélődő tömeget, megrohanták
a főpapot s pillanatok alatt úgy körülzárták,
hogy mozdulni se tudott. *Férjakkal és nők, ko-
moly urakkal és lelkes munkáslegényekkel nyujto-
gatták felé a karjukat s határtalanul boldog
volt az, aki meg tudta érinteni bíborát...* A
két méter magas, öles testőr kitért karokkal
védte a legatust, hogy agyon ne nyomja a rá-
zuduló lelkes tömeg. Két rendőrtiszt ember-
feletti erővel törte magát át a sokadalman, ne-
hogy bántódás érje a Szentatya követét... S
Pacelli nyugodtan, *mosolyogva* állt a hullámzó
embertenger kellős közepén... *Mindenkit meg-
áldott, minden főt és kipirult arcot megsimo-
gatott, aki elébe vagy oldalához került. S ami-
kor a rendőrtisztek harsány hangon oszlásra
szólították fel a tömeget, esendően csak eny-
nyit mondott nekik:*

— Ne bántsák őket! Engedjék hozzám a
niveket...!

És tovább osztotta áldását a meghajló,
könnyes szemű emberfökre. Még akkor is,
amikor a két rendőrtiszt karján és testőrének
védelme alatt szinte lebegve tovább sodródott
a bámulva visszaforduló főpapok felé, akiktől
több mint 50 méternyire elszakadt. — még
akkor is át-átnyult a rendőrtisztek feje és válla
fölött s akiket csak elért a keze, külön-külön
megsimogatta és megáldotta őket.

Lehet, hogy a távoli szemlélőben vissza-
széskelt ez a tolongás, lehet, hogy így le-
írva riasztó hatással van az olvasóra, de an-
nak, aki benne volt, aki látta és átélte ezt az
extázisig fokozódott szeretetet s akit ért a
Szentatya követének boldogságtól sugárzó te-
kintele, az ezt a képet, ezt a jelenetet sohase
fogja tudni elfelejteni, mert *földöntülően, je-
lelhetetlenül szép és — emberi volt!*

VALÓSÁGOS KIN

a munka, ha
a legyek
bosszantanak!

A legyek kétségbeejtő ma-
kacssággal támadják meg,
megfosztva Önt nyugalmától
és higgadságától, ami annyi-
ra nélkülözhetetlen a
szellemi munkánál. Hogy
megszabaduljon tőlük, szór-
jon FLY-TOX-ot az irodá-
jában. FLY-TOX egy pilla-
nat alatt megöli a legyeket!

A spanyol nemzetiek repülőgépei harcot kezdtek az idegen hadianyag- szállító hajók ellen

Egy-egy angol hajót az alicantei és valenciai kikötőkben
a bombák elpusztítottak

Londonból jelentik: A spanyol nemzetiek
egyik vízirepülőgépe kedden bombázta az ali-
canti kikötőt. A ledobott bombák közül há-
rom a kikötőben horgonyzó egyik angol hajót
érte. Valenciai jelentés szerint a nemzetiek
bombái eltaláltak a valenciai kikötőben is egy
ott horgonyzó angol hajót. A hajók később el-
süllyedtek.

A SPANYOL NEMZETI KORMÁNY RÁDIÓ- KÖZLÉSE A HAJÓBOMBÁZÁSOKRÓL

Salamancából jelentik: A nemzeti kor-
mány rádió útján közlést adott ki, mely sze-
rint csak az teszi lehetővé a polgárháború el-
nyújtását, hogy a köztársaságiak ujabban
nagy mennyiségű idegen hadianyagot kapnak.
A köztársasági spanyol kikötőkbe sorozatosan
futnak be a szállító hajók, melyeket hadihajók
kísérnek. A spanyol repülők ezeket a szállító
hajókat katonai célpontoknak tekintik, mint-
hogy azok háborus célokat szolgálnak.

A 120 kilométeres terueli arcvonalon a
nemzetiek továbbfolytatják előhaladásukat és
helyenkint mélyen benyomultak az ellenséges
hadállásokba. Aganeta várost elfoglalták s a
legközelebbi hadműveleti cél Useras elfoglalá-
sa. Alicante kikötőjének a bombázása tovább
folyik, hogy az ottani hadianyagszállító hajók
kirakodását megakadályozzák.

AZ ANGOL KORMÁNY KOMOLYNAK TARTJA A HELYZETET

Londonból jelentik: Az *Ewening News* je-

lentése szerint az angol kormány nagyon ko-
molyan tartja az angol hajók elsüllyesztése
által előidézett helyzetet. Londoni körökben úgy
vélik, hogy elmúlt a pusztító diplomáciai tár-
gyalások ideje és tettekre van szükség. Lord
Halifax külügyminiszter pünkösdi pihenőjét

Az olaszok helyeslik a francia és orosz hadiszerek ellen irányuló bombázásokat

A francia mérsékelt és jobboldali közvélemény a spanyol
nemzetiekkel és az olaszokkal való barátságot sürgeti

Rómából jelentik: A „Gazeta del Popolo” a
következőkben ismerteti Olaszország álláspontját
a spanyol kérdésben:

— Igaz, hogy az olasz-angol megegyezésben
Olaszország kötelezte magát, hogy nem küld
ujabb önkénteseket Spanyolországba és az ott
levőket visszahívja, de igaz az is, hogy a vissza-
hívás feltételeit a másik oldalon nem teljesítet-
ték és Olaszország nem tűrheti, hogy Franciaor-
szág és Szovjet-Oroszország továbbra is támo-
gassa a köztársaságiakat. A nemzeti repülőgé-
peknek nem lehet megtiltani, hogy Valenciában
és Barcelonában, vagy más kikötőkben bombá-
zák azokat a helyeket, ahol francia és orosz fegy-
ver- és lézerszállítmányok vannak elraktározva.
A helyzet tehát az, hogyha a francia kormány
nem vet véget a köztársaságiak támogatásának,
a súlyosbodásért őt terheli a felelősség.

félbeszakítva, váratlanul visszatért Londonba
és átvette a külügyek vezetését. Halifax azonnal
hozzáfogott a helyzet tanulmányozásához.
Chamberlain miniszterelnök, aki Hampshire
megyébe utazott halászkirándulásra, állandó
összeköttetésben áll a külügyi hivattal. Föl-
merült az a gondolat, hogy lefoglalják az an-
gol kikötőkben horgonyzó spanyol hajókat. Az
ötlet azonban nem talált pártfogásra, miután
több angol hajó horgonyoz a spanyol kikö-
tőkben, mint megfordítva. Ennélfogva más le-
hetőségeket beszélnek meg.

IZGATOTTSÁG AZ ANGOL SAJTÓBAN

Londonból jelentik: Az angol sajtó élesen
támadja *Franco* kormányát az angol hajókat
ért légitámadások miatt. A lapok felszólítják
az olvasókat, kényszeríték *Chamberlain*
Franco elleni rendszabályokra.

Párizsból jelentik: A közvélemény mérsékelt
és jobboldali elemei egyre erélyesebben sürgetik,
hogy a francia kormány a nemzetközi helyzet
követelményeinek megfelelőbb külpolitikára tér-
jen át: rendezze a francia-olasz diplomáciai
kapcsolatokat és ismerje el *Franco* kormányát. A
jobboldali pártok keddi nagy gyűlésén több ezer
főnyi tömeg sürgette, hogy a kormány haladéktal-
anul küldjön nagykövetet Rómába és Burgosba.
A „Temps” külpolitikai cikke úgy véli, hogy
Franciaországnak saját érdeke megbízottat kül-
deni Burgosba. A fegyverszünet megkötése óta —
ugymond — Franciaország diplomáciája irtózik
az önálló cselekvéstől és önálló elhatározás he-
lyett mindig nemzetközi szervezetei mögé bujik,
kontórfalaz és politikája most a veszéllyel
fenyeget, hogy a diplomáciai játszmában vesztes
marad.

A csoda-mikroszkóp

Óriási perspektíva nyílik meg a természet-tudomány számára az új találmánnyal

A technikusok világában bizonyára hatalmas feltűnést fog kelteni az a hír, hogy a Siemens-Halska-művek két fiatal kutatója csodálatos új mikroszkópot szerkesztett, amely a hírek szerint százezerszeres nagyítást tesz lehetővé. Ha a hír megfelel a valóságnak és a csoda-mikroszkóp csakugyan forgalomba kerül, akkor a tudományos kutatásnak soha nem remélt új lehetőségei nyílnak meg a tudósok előtt.

A tudománynak már több évszázados vágyalma az a gondolat, hogy a legkisebb anyagrészt, a molekulát láthassa. Köztudomású, hogy e cél elérésében nemcsak a műszerek tökéletlensége, hanem elsősorban a szemnek, mint mechanikai szerkezetnek hiányossága gátolja meg a tudományt. Szinte klasszikussá vált egy ismert optikusnak mondása:

— Ha egy optikai műszerész olyan kontármunkát adna át nekem, mint amilyen az emberi szem, nyomban kidobnám.

A fény ellensége

A mikroszkóp felfedezése hatalmas lépéssel vitte előre a tudományt. A mai szerkezetű mikroszkópok közül egy középszerű készülék körülbelül ezerötszáz nagyítást tesz lehetővé, míg a jobb, finomabban csiszolt lencsék kétezerszeresen nagyítanak. Ez a nagyítás már elegendő a szövettani és a bakteriológiai vizsgálatoknál, elsősorban az olyan baktériumoknál, amelyeknek nagysága eléri a milliméternek hateredrészt. Mindazonáltal a tudomány még sötétben tapogatózik a bakteriológia olyan területein, amelyek a mikroszkóp számára rejtve maradnak, vagyis, tudományos nyelven szólva, a „szubmikroszkópius” bacillusok esetében.

Ismeretes az is, hogy a mikroszkóp a különböző lencse-rendszereknek érdekes szövete, amely nagyító hatását fényugarak által éri el. Az optikusok körében már régóta felmerült az a gondolat, nem lehetne-e a fényugarakat másféle sugárral helyettesíteni. Elsősorban Röntgen-sugarakra gondoltak, amelyeknek hullámhossza rövidebb és — laikusán szólva — éppen ennek köszönhetjük, hogy „többet” látunk általuk.

A sugárzási források közül még a röntgen-sugaraknál is előnyösebbnek ígérkeztek az elektronsugarak. Hogy a kutatások eddig mégsem ebben az irányban folytak, annak többek között az volt az oka, hogy az elektronsugarak „ellenségesen” viselkednek a fényvel és levegővel szemben. Másszóval, ezek a hullámok nem hatolnak át levegőn és fényen. A csoda-mikroszkóp szerkesztőinek érdeme éppen abban van, hogy az elektronsugarak e tulajdonságainak felhasználásával készítették el az új-szerű mikroszkópot.

Az új mikroszkópban tehát a fényforrást egy katódcső helyettesíti, amelynek sugarai másodpercenként százezer kilométer sebességgel haladnak, tehát harmadrésznél sebességgel, mint a fény. E sugaraknak az a tulajdonságuk, hogy levegőbe érve, állva maradnak, éppen úgy, mint ahogy a fény sem tud áthatolni a tintán. A készüléket tehát légmentes térben kellett elhelyezni. Minthogy azonban az elektronsugarak az üvegen sem hatolnak át, a lencserendszert el kellett vetni és elektromágneses mezőkkel helyettesíteni. Ezek az elektromágneses mezők azután egy látóterületre vetítik a sugarakat.

Látható lesz-e a molekula?

Az új mikroszkóp segítségével százezerszeres nagyítás érhető el, de kérdéses, hogy a mikroszkópnak ez a szédítő arányú tökéletesítése a látásnak végső határát jelenti-e? Az elektronsugárzás elvételétől kiindulva, elméletileg lehetséges egy milliószoros nagyítóerejű

mikroszkóp megszerkesztése is. Ez más szóval annyit jelentene, hogy a legkisebb anyagrészt, a molekulát az emberi szem számára is látható lenne.

A molekulák közül sem mindegyik fog megmutatkozni az ember előtt. A víz molekula például a milliméterek ötmilliomod része és egy köbcentiméter vízben 27 trilliót találunk belőle. Mindazonáltal a lehetőségeknek olyan szédítőarányú perspektívája nyílik meg a tudomány számára, amelyről kémikusok és fizi-

kusok álmodni sem mertek.

Ma még felmérhetetlen az a terület, ahol az új mikroszkóp-rendszer forradalmat jelenthet. Hogy mást ne említsünk, az atomrombolás problémája új megvilágításba kerül s megoldásához bizonyára új utakon fognak hozzá.

Az elektron-mikroszkópnak, minden csodája mellett is, vannak fogyatékségei. Így elsősorban az a körülmény, hogy csak olyan tárgyak, vagy szervezetek vizsgálhatók vele, amelyek légüres térben nem változtatják meg alakjukat, vagy jellegüket, azonkívül jól elviselik a magas hőmérsékletet. A katódcsövek sugárzása ugyanis igen magas hőfok kíséretében megy végbe. A csodamikroszkóp kutatási területei ma még korlátozottak ugyan, de az alapelv megvalósítását nyert a gyakorlatban s így a további eredmény bizonyára csak idő, remélhetőleg rövid idő kérdése. Akkor pedig az emberiség új utakon indul meg a fejlődés felé...

Beszélgetés egy világhírű repülőriporterrel

„Az ember kényelmesen, karosszékben ülve bejárja egy kicsit az egész világot”

— A „Magyar Lapok” londoni levelezőjétől —

Magas, izmos, szegletes arcú fiatalember Victor Bennett. Foglalkozására nézve egyik londoni napilap repülőriportere. Mozgásában van valami amerikai íz, amint itt ül velem szemben a croydoni repülőter barjában és apró kortyokban nyeli a whiskyt.

— Holnap reggel Karthum és Malakal között leszek az abesszín határon, este pedig Kenyában hajtom álomra a fejem — mondja minden különösebb büszkeség nélkül. — Keresztül repülöm Párizst, Német, Rómát, Athént. A felhők közül fogom látni az Acropolist és a gizehi pyramisokat. Egy éjszakát Wadi Halfában töltök, a szaharai sivatag szélén, leszállok megnézni a híres kenyai elefántokat, melyek háromszor akkora, mint az Európában ismert példányok, — s onnan megállás nélkül Johannesburgba repülök, az angol világbirodalom leggazdagabb városába.

Kint a repülőterén most „állítják be” az Imperial Airways óriási „flying boat”-ját, amely menetrendszerű közlekedést bonyolít le London és Cape Town között. Az öt motoros repülőgépen 30 személy teheti meg az utat, a technikai személyzetet és a két stewardot beleértve. A gépen bar, dohányzó és sétafedél-

zet is van a hosszú útra való tekintettel.

— Kenya felett sohasem tudok elszállni anélkül, hogy legalább néhány órára ne érintsem a földet, — mondja Bennett. — Nagyon szeretem az állatokat.

— Kenyában könnyen kielégíthető a vadász-szenvedély. — Csap át hirtelen más témába. — Hiszen alig néhány mérföldnyire a városoktól megtalálható az oroszlán, tigris, leopárd, rinocéros, antilop, zsiráf, zebra.

— Nem kényelmetlen a többnapos légi út? — kérdezem.

— Oh! Korántsem. Sőt. Az ember kényelmesen karosszékben ülve bejárja egy kicsit az egész világot.

Arra a kérdésemre, hogy mekkora utat repült be mint repülőriporter, Bennett elgondolkozik.

— Nagyon nehéz lenne erre válaszolnom. Hiszen alig néhány hete érkeztem vissza egy London—Singapore—London útról. Akkor az új erődítésről írtam tudósítást a lapomnak. Közvetlenül utána pedig Sydney 150 éves alapítási évfordulójára repültem át egy kicsit Ausztráliába.

Igy mondja: egy kicsit. Azután hallgat. Elgondolkozza néz maga elé.

— Évente többször berepültem az öt világ-részt, — teszi hozzá rövid szünet után.

Kint a téren fülsiketítő lármával felbukkan a gép motorjai. A menetrendszerű 8—10 személyes európai gépek mint apró verebek veszik körül az óriási „flying boat”-ot. Szinte percenkint emelkednek a levegőbe, a világ minden tája felé szerteszéledő utasgépek. Az acél állványokon egyre változik a pirosbetűs tábla: London—Brussel—Colone—Berlin, London—Paris—Lyon, London—Brussel—München—Warsava. Eppen most húzzák fel a London—Brussel—Prága—Cluj—Bucharest táblát, s a hófehéren csillogó alumínium Sabena-gép légcsonnait sisterelve, prüszkölve, hűgva forognak, amint a montőr bejárta őket, a hosszú út előtt.

A London—Cape Town-i flying boat fehér ruhás tisztje indulást jelez. Victor Bennett mosolyogva nyújtja kezét.

— Viszontlátásra a jövő héten Londonban.

Azután újból felbukkan az óriási acélszörnyeteg valamennyi motorja, a kerekék mind gyorsabban gördülnek előre s néhány perc múlva a csillogó, apró ködalkotó elnyeli a déli látóhatár

KEREKES IVÁN.

Cronin Réztábla a kapu alatt

V. kiadás.

Orvosokról szól ez a könyv, az orvosoknak egy bizonyos típusáról, amely — így mutatja legalább is Cronin — regénye — erősen el van terjedve az angol orvosi társadalomban. Pacienst és nagy honorariumot hajszoló, egyenes kézzel játszó beteget és tudományt sarlatánmódra kezelő orvosokat mutat be, akik közt egy időre megszédül és pénzhajszára adja magát a regény rokonszenvesen induló ifjú hőse is. Ahogy egy asszony a maga csöndes, néma rosszaságával, tiszta emberségével kiemelkedik ebből a fertőből — az a legnagyobb irasművészet. Az életben lassan minden elmarad, de addig érdemes élni, amíg van embertársunk, akin segíthetünk. Erre tanít ez a könyv, amely nemcsak az ideálisan felfogott orvosi hivatásnak, de általában az igazi emberségnek evangéliuma.

Ára 185 lei és portó.

Kapható könyosztályunknál

HIREK

MAGYAR LAPOK Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Bolíviában: Egész évre 500, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 90 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Kéziratokat nem örvénylünk meg és nem adunk vissza.

Görög keleti kolostort építenek azon a helyen, ahol nyolc évvel ezelőtt Románia földjére szállott II. Károly király repülőgépe

Oradea. Saját tud. Csütörtökön délelőtt 12 órára Popoviciu Nicolae gör. keleti püspök magához kérte a sajtó munkatársait, akik előtt a következő nyilatkozatot tette:

Röviddel ezután, hogy elfoglaltam az oradeai püspöki széket, az a gondolat kezdett foglalkoztatni engemet, hogy kolostort kellene emelni azon a helyen, ahol nyolc évvel ezelőtt II. Károly király Ófelségének repülőgépe leszállt. Hittel alkalmazkodva ahhoz a szellemhez és a román hagyományok parancsához, mely évszázadok során őrködött és erősített a mi népünk életében, most 1938 június 8-án elhatároztuk, hogy ezt a kolostort felépítjük, abból a célból, hogy így egyrészt a jövő nemzedékek számára megőrökíthessék 1930 június 6-ának emlékét, másrészt pedig hogy ez a hely búcsújárárhelyül szolgáljon, a keresztény román papság, szellemi munkások, hívők és az országgőri szervezetbe tömörített egész ifjúság számára.

A püspöki nyilatkozattal kapcsolatban nyert magánértesüléseink szerint azt a földdarabot, ahol a király repülőgépe leszállt, a földért, a tulajdonos ingyen felajánlotta az uralkodónak s így semmi akadálya sincs annak, hogy ott a kolostor felépüljön. A kolostor építésének tervéről egyébként tudomást szerzett Florescu Vasile ezredes-megyeifőnök is, aki a megye részéről az építkezés céljaira egymillió lejt helyezett kilátásba.

Veszedelemes pénzhamisító társaságot leplezt le a cluj-i rendőrség. Cluj. Saját tud. Veszedelemes pénzhamisító bandát tett ártalmatlanná a cluj-i rendőrség büntügyi osztálya. Az ilfovi törvényszék megkeresésére a cluj-i rendőrség le akarta tartóztatni egy Klein József nevű szabólegényt, akit a fővárosi törvényszék több kisebb-nagyobb büncselekmény miatt körözött. Pop Cicio utca 98. szám alatt megadott címén nem találták meg, ellenben a rendőrség közegei arról értesültek, hogy a város határában levő szőlőkben tartózkodik. Egész detektívkülönítmény szállott ki a kérdéses szőlőbe és ott a legnagyobb meglepetésre Klein Józsefet éppen abban a pillanatban találták meg, amidőn a présházban levő kályha csövébe egy zsákból pénzt öntött be. Természetesen azonnal házkutatást tartottak és ennek során többszáz teljesen jólsikerült 50 lejes névértékű fémpénz és ugyancsak többszáz, megmunkálás alatt álló hamispénz került elő. Vallatása során beismerte, hogy a kérdéses hamispénzeket Crisan Gheorghie Hasdeu utca 43. szám alatt lakó barátjától kapta megörzés végett. A megadott címre kiszállott rendőrségi emberek teljesen jól felszerelt pénzhamisító műhelyt találtak Crisan lakásán. A bűnjelek és a beismert vallomások alapján a rendőrség úgy Klein Józsefet, mint Crisan Gheorghie és annak vadházastársát letartóztatta és megindította ellenük az eljárást.

S. T. Vulturii (Sasok) június 12-én és 13-án, vasárnap reggel 4 órai indulással kirándulást rendez Bihar legvadregényesebb részére. Irány: Oradea—Beiuș—Sudriciu—Flora rét—Galbina völgye—Cetatea Ponor. Részvételi díj 120, 140 lei. Jelentkezni lehet: Mocsáry irógépkereskedésben (Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 13.), Gyenge ékszerésznél (Str. Alexandri 12.) és az egyesületnél (Str. Dr. Aurel Lazar 14.).

KIRÁLY GÉZA VOLT ISKOLAIGAZGATÓ MEGHALT. Budapestről jelentik: Király Géza nyug. iskolaigazgató, a sighetli katolikus egyház volt karnagya, 79 éves korában meghalt. Alsódabason temetik el.

Eljegyzés. Dr. Barthos Gyula ügyvéd leányát, Piroskát (Oradea) eljegyezte Murányi Géza ügyvéd. Minden külön értesítés helyett.

TÜZPÁNIK EGY FŐVÁROSI KÓRHÁZBAN. Bucuresti. Saját tud. Szerdán délután öt órakor tűz ütött ki a Brancoveanu kórházban és pedig az épület ama szárnyában, ahol sebészeti, szülészeti és belgyógyászati betegek voltak elhelyezve. A tűz lángborította a tetőt s a betegek között leírhatatlan pánik keletkezett. A kórház személyzete és a segítségükre siető mentők azonban idejekorán kiűritették a kórtermeket, a betegeket ágyastól kihordták a kórház előtti térre, ahol ezernyi tömeg gyűlt össze. A központi tűzoltóság azonnal kivonult és kétórai munkával lokalizálta a tüzet, amelyet este nyolc órakor egészen sikerült eloltani. A kárt még nem becsülték fel. A tűznek egy halott áldozata van, akit a tűz keletkezése idején kezdtek amputálni és így a pánik közepette elvérzett.

Egy székely község lakosságának viszáltykodásai a vetésforgó körül. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A 6800 lélekszámú Remetea giurgiui nagyközség lakosai között egy óta áldatlan viszáltykodás folyik. A község „Alsóhatár” nevű ötezer holdas szántóhatárából 1500 holdra kérelmezték a tulajdonosok a szabadgazdálkodás engedélyezését a régi vetésforgó rendszer eltörlésével. A múlt évben rendeletet is adott ki a megyei gazdasági hivatal és abban meghagyja a község előjáróságának, tétessé közhírré a községben, hogy jövőre minden tulajdonos szabadon használhatja a földbirtokát. Erre a birtokosok be is vetették a határ jórésztét. Volt azonban olyan birtokos is, aki a régi rendszert tartotta célravezetőbbnek és birtokát csak minden második évben vetette be és a pihenő időben a birtokán legeltette állatait. A kellő felügyelet hiánya miatt az állatok súlyos károkat okoztak a vetésekben. Ez állandó ütköző pontja volt a kettészakadt lakosságnak. Végül is Balázs Ádám vezetése alatt küldöttség kereste fel a főszojgabíró, hogy rendelje el kötelezőleg minden birtokosnak a szabadgazdálkodási rendszerhez való alkalmazkodását. Ez azonban mai napig sem történt meg, úgy hogy az ellentétek nagyon kiéleződtek. Időközben kiszállt a községbe Páldáu Stratulat gheorgheni gazdasági felügyelő és olyan értelmű véleményt terjesztett be a megyei gazdasági hivatalnak, hogy tartsa fenn a régi forgó rendszert, mert a községnek nincs elégséges legelője a 3243 darab szarvasmarha, 829 ló és 6500 juh részére. Miután a megyei gazdasági hivatal nem vonta vissza a korábbi rendelkezését és annak a község előjárósága mai napig sem tett eleget, Balázs Ádám és társai a földművelésügyi miniszteriumhoz fordultak és egyben távirati uton Ófelségének is a legmagasabb intézkedésért kérték. Mindenestre sürgős intézkedésre van szükség, hogy a község békéje helyreálljon és megszűnjék az áldatlan és hovatovább elmérgesedő viszáltykodás.

A kínai fal sem akadály többé.

A most dúló japán—kínai háború során a kínai fal, mely évszázadokon át a legfontosabb katonai erősség volt, nem akadály többé a modern harci eszközök számára. Ahol gránátalálat folytán rés támad, a tankok nyomban megkezdik előnyomulásukat.

Feljegyzések

Teremteni tudó magyar érzés aludt ki, fáradhatatlan szervező munka állott meg Boross Györgynének halálával. Meghalt valaki azok közül, akik felismerték a feladatot, melyek reájuk várnak és megtalálták a módot, mellyel megoldásukon munkálkodhatnak.

Az unitárius püspöki ház, az ő idejében a város társas életének egyik központja volt: a városénak, ahova a magyar élet számai öszszefutnak. A mód, ahogyan ez történt s hármárossan hagyomány lett, megható: Boross Györgyné a háziasszonyok legféltettebb kincsét, otthonát adta oda minden ügynek, mely enélkül otthonatlan maradt volna. Irodalmi estélyeket s hangversenyeket rendezett az ódon falak között s azzal a meghitt, családileg meleggel, mit ez a környezet árasztott, nem engedte azokat a falakat megnőni, melyek magyar és magyar között oly könnyen emelkednek. Kiállításokat hozott össze a tágas termekbe, melyek a múlt emlékeivel serkentettek önbizalomra és munkára. Alkalmat adott a kicsinyeknek, hogy vidáman s tánclelépésekben indulhassanak el az élet útjain, mintha nem is élnének nehéz és vészterhes időkben. Az igazi asszony biztos ösztönével megérezte, hogy a magyar ügyeknek ma semmire sincsen nagyobb szükségük, mint az otthonnak melegére és a fedélnek biztonságára: nem okolt másokat a hiányokért, hanem megnyitotta hajlékának kapuit és beengedte, behívta a maga családi körébe a hajléktalan magyar terveket és gondolatokat. Sokat beszélünk és sokat írunk a társadalmi, a magyar kötelességekről: arról, hogy a vagyon hivatal, amit a nemzet adott; azzal, hogy a helyzetek köteleznek és köteleznek a termék is, melyekben láthatunk. Boross Györgyné utolsóig beválltotta azoknak a termeknek kötelességeit, melyeket a magyarság unitárius törzse az ő gondjaira bízott. Sohasem mondta és sohasem hirdette, hanem szervező munkával s eredményes tettekkel mutatta: a szerfelett megfoghatott magyar közéleti méltóságoknak és reprezentációs lakásoknak szerfelett megszorodtak a kötelességeik.

Nagy hálával és nagy szeretettel gondolt mindenki vidám életbizodalmat és komoly munkakedvet sugárzó alakjára, aki részese lehetett e munka gyümölcsének és mindenki az lehetett. Most, amikor fájdalmas és váratlan hírtelenséggel megszűnt ez a csendes munka, ezerszerre jobban érezzük jelentőségét, mint azelőtt, amikor természetes volt és már megszoktuk. Abban a korban, amikor mindennek az érzelmeken kell felépülnie és a legnagyobb dolgok kicsiny részletekből születnek meg, Boross Györgyné fáradhatatlan élete valóban példát mutat.

Valaki meghalt azok közül, akiknek most kellene születniük. (Skin.)

Zürichi zárlat. Párizs 12.19 fél, London 21.73 fél, Newyork 439, Brüsszel 74.22 fél, Milánó 23.10, Amszterdam 242.55, Berlin 176.40, Bécs 51, Prága 15.24, Varsó 82.50, Belgrád 10, Bucuresti 325.

KÖRÜLZÁRTA A CSENDŐRSÉG AZ ERDŐT, AMELYBEN A TÖBSZÜRÖS GYILKOS TARTÓZKODIK. Budapest. A foktői gyilkos után kutató csendőrök szerdán beszéltek egy Pere József nevű gelencei földművesrel, aki elmondotta, hogy a Gelence melletti erdőben találkozott a gyilkos Valló Istvánnal. Este, tűzrakás közben hallotta, amint valaki tízpercenként azt kiáltotta: „egyedül van-e?” Amikor visszakijárat, hogy egyedül van, odament hozzá a csendőrruhás Valló, élelmiszert kért és reggelig beszélgetett vele. Azután elbúcsúzott tőle és elindult Tolna felé a Duna mentén. A csendőrség azt hiszi, hogy a gyilkos a Sió torkolatánál lévő gemencai erdőszegben bujdosik. Ezért nagyszámú csendőr zárta körül az erdőt és elzárták a Duna felé vezető utakat is. Arra az esetre, ha a gyilkosnak sikerülne kiszabadulni a szoros csendőrgyűrűből.

* Erőteljes, kővér egyéneknek, kőszvényeseknek és aranyérbén szenvedőknek reggelenként egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz gyakran felbecsülhetetlen szolgálatot tesz. Kérdezze meg orvosát.

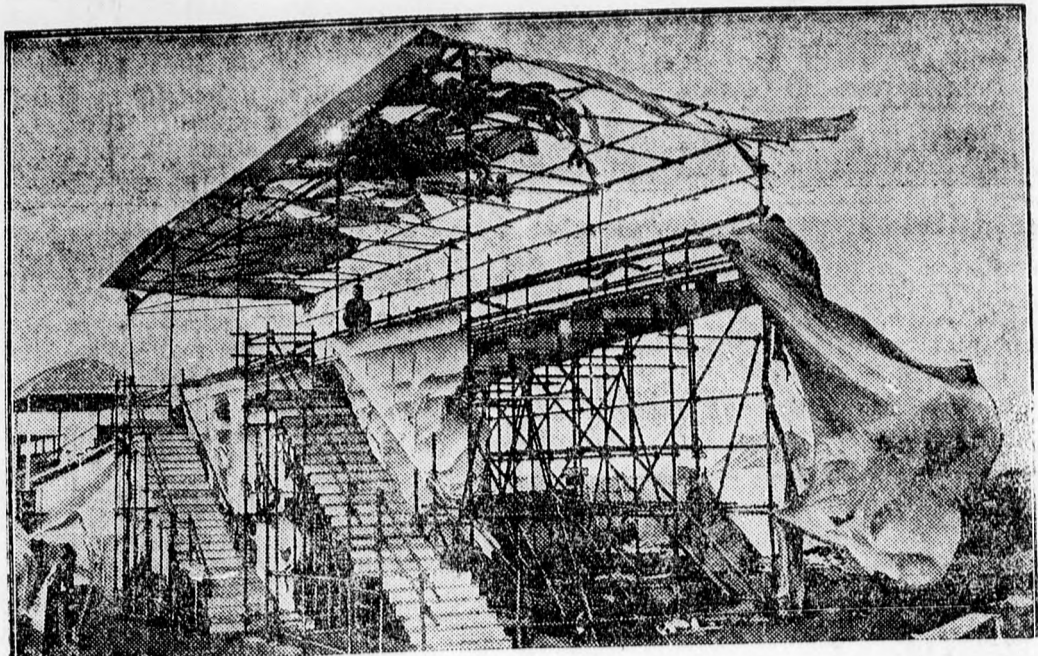
Különös újszülött látott napvilágot a cluji szülészeti klinikán. Cluj. Saját tud. Ritka természetű csoda látott napvilágot a cluji klinika szülészeti osztályán. Rácz József cluji borbélymester felesége tegnap egészséges fiúgyermeknek adott életet, az újszülött azonban három karral, 18 ujjal és két szívvel jött a világra. A Yuuska bal karjából még egy harmadik csökevény kar nyúlik ki, amelyen nyolc ujj van. A kezelőorvosok véleménye szerint az újszülött teljesen életképes és később le fogják operálni a csökevény kart és két szíve ellenére életben fog maradni. Különös és szokatlan alakulatát az orvosok azzal magyarázzák, hogy iker testvére nem fejlődhetett ki s így jött napvilágra a torzszülött.

MEGTALÁLTÁK AZ ELRABOLT AMERIKAI CSECSEMŐ HOLTTESTÉT. *Miamiból* jelentik: A május végén elrabolt Jimmy Cash holttestét megtalálták Princetown városból mintegy öt kilométernyire a cserjésben. A tízezer dollár váltságdíjat is megtalálták ugyanott, egy gyümölcsösben elásva. A gyermekgyilkos banditáknak még nem akadtak nyomára.

Izgalmas hajsa egy öngyilkos nő után. Cluj. Saját tud. Érdekes öngyilkosság ügyében vezetett be vizsgálatot a cluji rendőrség bünyügyi osztálya. Tegnap délelőtti táviratot kézbesített a posta a szolgálatos rendőrtisztnek s ebben Lunca Bradului muresmegyei községből arra hívták fel a cluji rendőrség figyelmét, hogy onnan a férje házából eltávozott Felvinczi Emilia postatisztviselőnő és valószínűleg Clujra utazott, ahol öngyilkosságot szándékszik elkövetni. A távirat alapján a szolgálatos rendőrtiszt azonnal átnézte az összes cluji szállodák vendéglistáját és az egyik állomáskörményi szálloda többéves névsorában valóban felfedezte Felvinczi Emilia nevét. Azonnal autóbá utt és kiszállt a kérdéses szállodába, ahol a 17. számú szobában adták meg a postatisztviselőnő címét. Az ajtó azonban zárva találta s miután többszöri felszólításra sem érkezett belülről válasz és az ajtó sem nyílt meg, a rendőrtiszt betört az ajtót. A szobában pedig eszméletlenül a falon a kereveten hevert Felvinczi Emilia. A telefonon kihívott mentők azonnal első segélyben kórházba szállították. Miután az életút nem kihallgatni sem lehetett és busulevelet sem hagyott hátra, egyelőre még rejtély fedti, milyen méreggel és miért követte el tettét.

SZERENCSETLENUL JÁRT EGY UTASZÁLLÍTÓ MAGYAR REPÜLŐGÉP. Belgrádból jelentik: A *Pravda* szerint egy magyar repülőgép szerdán hajnalban a rossz időjárási viszonyok miatt kényszerleszállást végzett Belovár közelében. A leszállás a sötétség miatt nem sikerült, a gép motorja összezúzódott s négy utasa többé-kevésbé súlyosan megsebesült. A jugoszláv hatóságok a legnagyobb udvariassággal a belovári kórházba szállították a sebesülteket.

Braşovi hírek. Saját tud. Nanu Victor alezredesi, Braşov város népszerű polgármesterét, ezredessé léptették elő. Nanu polgármester előléptetése mind katonai, mind polgári körökben osztatlan örömet váltott ki. — Az itteni magyar egyházak, iskolák és egyesületek az immár hagyományossá vált közös erdei ünnepüket az idén június hó 12-én, vasárnap tartják meg a Honterus-tereken. Kedvezőtlen idő esetén egy héttel később. — Armenosi Anna Fekete-utca 36. szám alatti lakos vitriollal szemközt öntötte vadházastársát, Papp Dénes munkást, akit életveszélyes állapotban szállítottak a kórházba. A vitriolos nő letartóztatott és átadták az ügyészségnek, ahol bevallotta, hogy a merénylet előre megfontolt szándékkal készült. — Egy nap alatt három súlyos gépkocsiszerencsétlenség történt Braşovban, illetve a környéken. A 103 Bv. jelzésű gépkocsi a Vasut-utcában elütötte Radulian Viktor 36 éves tisztviselőt, akit igen súlyos állapotban szállítottak kórházba. Ugyancsak gépkocsi ütés miatt a Duca-utcában Neagoe Alexandru 11 éves gyermeket, akit életveszélyes állapotban került a kórházba. A gázoló sofőrt, névszerint Floreacu Joant, a rendőrség őrizetbe vette. A harmadik szerencsétlenség a braşov-ploesti országúton történt. Itt egy CFR tehérgépkocsi teljes sebességgel belerohant egy ploesti magángépkocsiba, amelyet Costaforu mérnök vezetett. A mérnök az összeütközés pillanatában megkísérelte a gépet balra kormányozni. Ugyanakkor haladt arra Chivu Elena 45 éves falusi asszony, akit a mérnök gépkocsija halálra gázolt. Maga Costaforu mérnök is sebesülten került ki az összeütközésből. A szerencsétlenségért a felelősség a tehérgépkocsi sofőrére terhel.

Szélvihar szétrombolta az epsomi tribünt. A nagy angol derby után hatalmas vihar söpört végig az epsomi lóversenypálya felett. A vihar — mint képünkön látható, — teljesen szétzúzta a hatalmas tribünt amelyet a derby alkalmából építettek.

NINCS BOJKOTT A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ-TÖRVÉNY ELLEN. *Budapestről* jelentik: A képviselőházban szerdán *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter *Hubay* Kálmán képviselőnek válaszul, kijelentette, hogy a zsidóság részéről nem észlelt olyan mozgalmat, amelyet bojkottnak lehetne nevezni. A zsidó-törvény nyilvánosságra hozatalának első pillanataiban bizonyos érdelem próbálkozta ilyen mozgalommal, amikor is 26 embert rendőri felügyelet alá helyeztek. A mozgalom azonban nem terjedt tovább. A miniszter ezután arra kérte a képviselőket, hagyják békében ezt a kérdést. A választ a ház megnagyvással fogadta.

Nem gyűrődő gyapotszövetből készült női ruha. Londonból jelentik: A szövőipar londoni divatkiállításán bemutattak egy nem gyűrődő gyapotszövetből készült női ruhát. A gyűrést kizáró eljárást a manchesteri Tootal Broadhurst Lee cég laboratóriumai fedezték fel tizennégy évi kísérletezés után amelyek 80 millió leibe kerültek. Az eljárás során műgyantával itatják át a rostokat.

Rémdráma egy szegedi orvoskisasszony lakásán. Szegedről jelentik: Szerdán este Ince Klára dr. szemészeti klinikai tanárség lakásába ismeretlen fiatalember csengetett be. Amikor a tanárségédnő ajtót nyitott, a dult arcu fiatalember valósággal benyomta az ajtót, majd pisztolyt ragadva rákilykolt Ince Klára:

— Ha valaki megmozdul, agyonlövöm!
A lakásban az orvosnőn kívül Tóth Jolán dr tartózkodott. A fiatalember a pamagra kényszerítette a lányokat, majd Ince Klárahoz fordult: Emlékszik rám doktor kisasszony? Egy év előtt kiutasított a klinikáról, nem akarta kezelni gyógyíthatatlannak mondott szembajmat. Akkor elhatároztam, hogy megölöm! Elérkezett az idő végzek magával. A fiatalember erre ötször egymásután rálőtt a lányra. Három golyó talált. Egyik a szívet furta át és azonnali halált okozott. Tóth Jolán valahogy kiugrott az ajtón és fellármázta a rendőrszemet. A merénylet közben önmaga ellen fordította fegyverét. Ertesítették a mentőket, de a fiatalember utközben meghalt. Ince Klára dr menyasszony volt. Tájthy Kálmán budapesti természetvédelmi főiskolai tanár volt a vőlegénye és a jövő héten lett volna az esküvő. A merénylet László Lajos 18 éves foglalkozás nélküli fiatalember volt.

Temetés. Peha József 70 éves nyugdíjas temetése csütörtökön volt Oradeán a Pasrilor-utcai háztól. (Erdélyi „Concordia”)

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága halottunk, jó feleség, édesanya, gyermek és rokon

Vári NAGY BÉLANÉ
szül. **Katona Szeréna**

elhunyta alkalmából virágokkal és részvétnyilvánításokkal igyekeztek enyhíteni fájdalmunkat, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Vári Nagy Béla és családja.

Felvételt hirdet az Irgalmas-rend

A romániai Irgalmasrend felhívással fordul azon ifjakhoz, akik hajlandóságot éreznek magukban a szerzetesi életre és a betegápolással kapcsolatos munkára. A Rendbe csak azok vételnek fel, akik a 18-ik életévüket betöltötték, az állam nyelvet bírják és legalább 4 középiskolai végzettségük van. Frettségi bizonyítvánnyal folyamodók előnyben részesülnek.
A Rendbe lépni szándékozók sajátkezűleg megírt kérvényüket a következő okmányokkal szereljék fel: 1. Keresztievel és születési bizonyítvány. 2. Allampolgársági bizonyítvány. 3. Bér-málási bizonyítvány. 4. Orvosi bizonyítvány. 5. Az illetékes plébános, vagy hittanár ajánló levele zárt borítékban. 6. Erkölcsi bizonyítvány a világi hatóságtól. 7. Szülői beleegyezés és a szülők részéről kijelentése annak, hogy a rendbe lépő fiuktól a jövőben semmi néven nevezendő anyagi támogatást nem várnak. 8. Iskolai bizonyítvány. 9. Egy bizonylat arról, hogy a katonai előképzés (premilitár) kötelezettségének eleget tett. Az így felszerelt kérvények folyó évi augusztus hó 15-ig a romániai Irgalmasrend tartományi főnöksége címére, Oradea, Boulevardul Regele Ferdinand No. 27. küldendők.
Kelt Oradea, 1938. június hó 5.

A tartományfőnökség.

Felhőszakadás és jégeső vonult át Románián

Legjobb helyen jót tettek az esőzések. Sok helyen elmosa a víz a vasúti töltést

Bucureşti. Saját tud. Szerdán országwide nagy esők, felhőszakadások, jégesők voltak. Az ország minden részéből érkezett jelentések szerint azokat a helyeket kivéve, ahol jégeső pusztított, vagy itt-ott ar mosta el a vetést, a szerdai nagy esők országos jótéményt jelentenek. A búza és a tengeri, amely már mindenütt érezni kezdte a szárazság kedvezőtlen hatását, újraéledt, úgy hogy most már az idej természet rendkívül bőségesnek ígérkezik.

A tegnapi esőzések helyenként, így Basarabia déli részén károkat is okoztak. A vasúti vezérgazgatóságához érkezett jelentések szerint az ár- víz a Galati, Basarabesca, Cetatea-Alba vonalon több helyen elmosa a töltést, így egyhelyt száz méteres távon a szó szoros értelmében semmi se maradt belőle.

A vezérgazgatóság máris 200 vagon kavicsot irányított a helyszínre. A javítások befejezéséig a forgalmat átszállással bonyolítják le, egy másik ugyancsak délbasarabiai vonalon 370 méter hosszúságban vált a vasut teljesen használhatatlanná. A munkálatok itt legalább 10 napot fognak tartani.

Galatzi jelentés szerint ebben a megyében is nagy felhőszakadások voltak, amelyek a vasut vonalat egy helyen 600 méter távolságban elmosták.

Hunedoara városban és környékén tegnap galambtojás nagyságú jég esett. Az eső 15 percig tartott és igen nagy károkat okozott, a kertek, szőlők és a vetések elpusztultak.

Hogyan szervezzék be a háztulajdonosok a passzív légvédelmet s hogyan tegyék erről jelentést?

Ismerteti: dr Lengyel Zsigmond (Oradea)

Szombat délelőtt Miron Vlad repülőőrnagy a városháza dísztermében — mint ismeretes — ismertető előadást tartott a meghívott háztulajdonosoknak a passzív légvédelem megszervezése tárgyában s egyben szétosztotta a jelentések kiállítására szolgáló űrlapokat.

Az előadáson résztvevő háztulajdonosok felkérésére a háztulajdonosokat terhelő kötelezettségekről, valamint a blanketták kitöltése tárgyában a Háztulajdonosok Szövetsége a következő tájékoztató felvilágosításokat nyújtja:

A háztulajdonosoknak arra kell törekedniük, hogy úgy a saját, valamint a házaikban élő bérleti családjai a légvédelmi támadásokkal szemben a lehetőleg védve legyenek és szükség esetén első segélyben részesüljenek.

Az esetleges tűzveszéllyel szemben azzal kell védekezniük, hogy házaik padlásáról minden tűzveszélyes vagy gyúlékony anyagot eltávolítsanak és ezek helyett ott a tűz eloltására vagy terjedésének a megállítására alkalmas anyagokat helyeznek el.

Erre a célra szolgálhatnak a homokkal telített ládák és azok elhintésére szükséges lapátok, továbbá a vízzel töltött tartályok, hordók. Be kell meszeltetniük a fedélszerkezet főrészeit.

A gáztámadásokkal szemben gondoskodniuk kell a hatóságok által előírandó gázpincék építéséről vagy a már meglévő pincéknek erre a célra alkalmas átalakításáról.

A periferiákon ezek helyett, ha pincék építése anyagi eszközök hiányában nem volna lehetséges, fedezékeket, sáncokat kell építeni, amelyekben a házaik lakói a légtámadásokkal szemben meghúzódhatnak.

Gondoskodni kell a háztulajdonosoknak, hogy veszély esetére a házaik lakóit erről azonnal megfelelő módon értesíthessék, tűzveszély esetében annak eloltását eszközölhessék, a házaik lakó személyeinek megsérülése esetében pedig ezek az első segélyben részesüljenek.

Ezért fel kell szerelni a házat az előírt tárgyakkal és eszközökkel, valamint be kell szervezni a szükséges szolgálatokat ellátó őrségeket.

Az előírt őrségek megszervezése igen nehéz, miután azokba csak az ötven éven felüli és 18 éven aluli személyek oszthatók be, vagyis azok, akik háború esetében katonai szolgálatot nem teljesítenek.

A legtöbb esetben tehát nőket kell majd ezekre a szolgálatokra igénybe venni.

Az előadó őrnagy 5 tabellát és egy tabella borítékot osztott ki.

Az 1. tabella a riasztó őrség megszervezéséről és működéséről, valamint az ehhez szükséges eszközökről szól.

Az őrség áll a parancsnokból, a telefon és a riasztó szolgálatot teljesítő személyzetből.

Működése céljából be kell szerelni egy erős hangú harangot, vagy más riasztó készüléket, kalapácsal kezelhető vastáblát, csengőt vagy erős hangot adó sípot.

2. A lámpaoltó őrség áll a parancsnokból és a segédjéből.

Működéséhez be kell szerelni a gázlámpákat, a fertőtlenítő szereket, eszközöket tartalmazó szekrényeket és kézi lámpákat.

Az egészségügyi őrség áll az őrség parancsnokából, a hordágyat és a fűtőt kezelő személyzetből.

Az őrség működése érdekében létesíteni kell egy fűtőhelyet, be kell szerelni hordágyakat, be kell rendezni egy szobát a fertőtlenítő szerek és eszközök elhelyezésére.

4. A tűzoltó őrség a parancsnokból, ennek segédjéből és a szolgálati személyzetből áll. Beszerzendők a tűzszivattyú, sípok, fáklyák, kötelek, revolverek.

5. A fegyelmi és ellenőrző őrség áll a parancsnokból és ügynökökből.

Működésükhöz szükségesek: revolverek, sípok, gázlámpák, zseblámpások.

A tervtabellák borítékához csatolni kell az épület tervrajzát 1:100-as léptékben. Ezen meg kell jelölni az egyes őrségek elhelyezkedésére kijelölt helyeket.

Ami a kiosztott tabellák kitöltését illeti, a nehézséget nemcsak az űrlap kiállítása, hanem az idezi elő, hogy az említett 5 őrségbe ki kell jelölni a megfelelő személyeket és a tabellák egyes rovataiba be kell írni a kijelölt személyek vezeték- és keresztnévét, születésük évét és katonai helyzetüket, továbbá a már felsorolt tárgyakat és eszközöket, fel kell tüntetni ezek összegét s azt, hogy mi hiányzik azokból.

A légvédelmi hivatal titkára révén sikerült pontos összeállításokat beszerezni arról, hogy az egyes őrségekbe beosztott személyzetnek milyen eszközök és tárgyak bocsátandók rendelkezésére.

Az előírt légvédelmi eszközök és a tárgyak beszerzése azonban jelenleg nem is lehetséges, mert ezek legnagyobb részét csak a minisztérium

közvetítése mellett lehet beszerezni.

A tabellák kiállítása éppen azt a célt szolgálja, hogy a kormány statisztikai adatokat gyűjtson arról, hogy az egyes légvédelmi eszközökből mennyire lesz szükség.

Jelenleg a lényeges csupán az, hogy az előírt tabellákat a megadott határidő alatt pontosan kiállítsák és a légvédelmi hivatalhoz beadják.

Nagy nehézséget jelent a kívánt tervrajz megszerzésének kérdése.

Ennek ugyanis teljesen alaposnak és szakszerveknek kell lennie és megszerzése a rendelkezésre adott határidő alatt igen nehéz lesz.

A tabellákat mindenesetre ki kell tölteni és június 15-éig a városháza II. emelet 34. számú szobájába be kell adni. Ezek jegyzet rovataiban pedig kérni kell a vázrajz beadására újabb időpont engedélyezését.

Tanácsos, hogy a tabellák beadását a kitöltési mintalapon elismertessék. A Háztulajdonosok Szövetsége tagjai érdekében olyan mintalapot bocsát majd ki, amely általában minden tag helyzetének megfelel, emellett szóbeli tájékoztatást is nyújt naponta délelőtt 11—12 óra között a szövetség központi irodájában.

Utólagos fölvétel az állampolgári lajstromokba

Az igazságügyminisztérium rendeletét tett közzé, hogy a román eredetűek pótolhatják elmaradt jelentkezésüket

Bucuresti. Saját tud. Az igazságügyminisztérium a napokban rendeletét tett közzé, amely új lehetőséget nyújt az állampolgári lajstromba való beiratkozásra azoknak, akik ezt eddig elmulasztották. A minisztérium most közli, hogy milyen okmányokat kell mellékelni az erre vonatkozó kéréshez. Ezek között be kell nyújtani a kérvényező születési helye polgár-

mesteri hivatalának és egyházának bizonyítványát arról, hogy a kérvényező valóban román népi eredetű. Népikisebbségi polgárok tehát nem kérhetik a lajstromba való utólagos felvételt, pedig ama kb. 300.000 polgár között, akik az országban nem teljesítették még a felvételre vonatkozó alakosságokat, igen sok kisebbségi is van.

Arcárhirdetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” további 10 lei. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Használt butorok
elköltözés miatt eladók
Oradea, Parcul Alba
Iulia 2. szám.

Jégszékény
jókárhán levő eladó,
fűszeresnek alkalmas.
Oradea, Str. Regele Ca-
rol II. 19.

Veszek
mindenfélé újságpapírt,
könyvet, üvegeket, ócs-
ka férfi ruhákat, min-
denféle ócskaeszközöt és
limlomot. Cim: Klein
Dezso, Oradea, Str. Bu-
dai Deleanu No. 2. Hi-
vásra házhoz megyek.

Veszek
aranyat, ezüstöt, brili-
ánt. Herbst ékszer-
áruház. Oradea, Bulev.
Regele Ferdinand 3.

Eladó
költözés miatt olcsó
arany bronz ebédő lán-
pa, 1 mt. metszett tü-
k, lisztos láda és faj-
tisztá harci nőstény
kanári madarak. Ér-
teklődni déli órákban.
Oradea, Str. Joan Cior-
das No. 29.

Eladó
teljesen új utazó bő-
rönd, kertiszék, hin-
taszék és különféle
edények eladók. Oradea
Str. Alexandri Nr. 32
I. em. balra.

Stingl

zongora eladó. Oradea,
Str. Wilson 9-a.

Eladó

egy nagy láda, vaságy,
asztal, 3 drb íróasztal,
állóíróasztal, szekrény,
hintaszék, plüssgarni-
tura, képek. Oradea,
Str. Nicolae Zsiga 27

Cukorka üzlet

részére keresek egy ro-
mánul jól beszélő ki-
szolgálóleányt. Petro-
vici cukorkagyár, Ora-
dea, Str. Alexandri 28.

Lakás

2 szobás
komfortos lakás aug.
1-re kiadó. Oradea, Re-
gele Ferdinand 49., il-
letve Str. Párintele Da-
nila 7. szám.

Két

utcai szobás, komfortos
lakás augusztusra ki-
adó. Oradea, Andrei
Muresanu 14.

Augusztus 1-ére

Olaszban 2 szobás
lakást keres pontos fi-
zató gyermektelen há-
zaspár. Cim a kiadóban

Központban

udvari parkettás szoba
és konyhából álló lakás,
szeptember, eset-
leg augusztus 1-re ki-
adó. Értekezni: Oradea,
Str. Moldova 2.

2 szoba

konyha azonnalra ki-
adó. Oradea, Str. Petofi
24. szám.

Két szoba,

előszoba, konyha, ka-
mara mellékhelyiség-
gel kiadó július 1-re.
Cim: Oradea, Str. Con-
sanziană 25. szám.

Háromszobás

fürdőszobás utcai lakás
augusztus 1-re kiadó.
Oradea, Parcul Alba-
Iulia 2. szám.

2 szobás

előszobás lakás az on-
nalra kiadó. Oradea,
Str. Barier 5. szám.
(Colonia Poșany.)

Két

szoba, konyha, kamra
kiadó a Katalin-telepi
templom mellett. Ora-
dea, Prága-u. Villany
van.

Három- és kétszobás
fürdőszobás lakások
augusztus 1-re kiadók.
Erdeklődni: Oradea, Ol-
tenia-u. 2. szám.

3 vagy 2 szobás lakás
complett kiadó azonnal
Oradea, Str. Principele
Mihai 6.

Egy

és kétszobás lakás ki-
adó. Cim: Oradea, Str.
Codrilor 11. szám.

Kétszobás

utcaiakas kiadó aug.
ra. Vasredőny eladó.
Dr. Bozsodi, Oradea,
Pável-utca 17.

Hűlőpálya

Rózsák,

mindennap frissen vág-
va, eladók. Oradea, Str.
Nogáll 9. szám.

Monogramozást,

hímzést, szépen és ol-
csón készítenek. Oradea,
A. Muresanu 5. udvar

Gyűmléscselvést

és főzelékek befőzését
vállalja nyugdíjas ta-
nitónő. Oradea, Bulev.
Regele Ferdinand 51.

PUHA GIMOT

állandóan vesz a Szent
László-nyomda r. t.,
Oradea, Str. Regele Ca-
rol II. No. 5.

Alkalmazás

Gyermekgondozónő

11 hónapos gyermekhez
azonnalra felveszek. —
Oradea, Str. Episcopul
Pavel 27. szám.

Házvezetőnőnek

menne idősebb asszony
vidékre. Burik I.-né,
Oradea, Str. Ciorogariu
11. szám. (Házmaster)

Intelligens leány,

ki perfektül főz, min-
den házi munkát egy
segítséggel vállal, ta-
nyára keresztetik. Csül-
lagosi Gazdaság, Să-
lard, Bihor.

Baile Episcopostibe érvényes kedvezményes kád- és tükörfürdőjegyek kiadó-hivatalunkban kaphatók.

LEGUJABB

Nagyérdekességű módosítások a közigazgatási új törvénytervezeten

A hó végén teszik közzé az új szöveget. — Őszkor léptetik életbe az új törvényt

Bucurestiből jelentik: A közigazgatási törvénytervezet átdolgozásával megbízott külön bizottság múlt héten már körülbelül elvégezte munkálatait. Még az van hátra, hogy a tett módosítások után még egyszer átbaszélik az új törvénytervezet általános elveit s azokhoz képest megtegyék a végső simításokat.

Amint már korábban jelentetük, az új módosítások szerint nem hét lesz a tartományok, illetve kormányzóságok száma, hanem tíz. Ujabb módosítás az, hogy a közigazgatási tisztviselők fölfelé haladó fokozatában a jegyző, a pretor, a prefektus állásai kétéosztályúak lesznek, míg a közigazgatási felügyelők és tartományi főtitkárok állásai egy-egy fizetési osztályba sorozódnak. A prefektusok kezdő korhatárát 35 évről leszállították 30-ra.

A kormányzók hatáskörének önállósítására újabb módosításokat tettek. A kormányzók jogköre nem olyan jellegű lesz, mint valami minisztériumi különítményé, hanem teljesen a törvény által megszabott megalapozású. Azonban korrekтивumot is kívánnak az új módosítások alkalmazni. Eszerint, ha a kormányzó nem intéz el valami jogos kérést, akkor az egyes minisztériumok helyi hatóságai is jogosultak az egyes felektől kérést elfogadni és azt elintézni.

Ilyen és hasonló módosítások után a törvénytervezet végső szövegezés alá veszik, s a belügyminisztériumtól vett újabb értesülés szerint körülbelül a hó végével fogják közzétenni ezt az új szöveget. Ugyanakkor átküldik a törvényvéleményező tanácshoz s ennek véleményeit számbavéve, a minisztertanács hozza meg aztán végső elhatározását. A belügyminisztérium úgy tervezi, hogy a minisztertanács új közigazgatási törvényrendeletét majd csak őszkor léptetik életbe. Addig a törvényrendelet széleskörű ismertetését viszik keresztül.

A TIZ ÚJ KORMÁNYZÓSÁG MEGYEI BEOSZTÁSA

Amint már közöltük, az új tartományokat a folyóvidékekről nevezik el a külön bizottság módosításai szerint. A tíz tartomány részletes beosztása a következő lenne:

I. *Olt-tartomány.* Székhelye: Alba-Iulia. Hozzá tartozó megyék: Alba, Ciuc, Fagaras, Mures, Odorheiu, Sibiu, Târnava-Mare, Târnava-Mică, Turda.

II. *Crisuri-tartomány.* Székhelye: Cluj. Megyék: Bihor, Bistrita-Nasaud, Cluj, Maramures, Sălaj, Satumare, Somes.

Ifj. Kendi Finály István Dr

Vitaminok és hormonok

Amatorkötésben 116 lei.

Az idej nóbeldij a nagyközönség széles rétegeiben keltett érdeklődést a vitaminok iránt. Kendi Mihály könyve ebben a vonatkozásban kitűnő kézikönyv. Behatóan foglalkozik az élet fenntartásához szükséges erjesztőkkel, vitaminokkal és hormonokkal s érdekes táblázatokban mutatja ki, hogy a különböző élelmiszerek milyen mértékben tartalmazzák őket. Megrendelhető könyvosztályunknál.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén
Oradea Str. Regina Carol II. No. 5.

III. *Mures-tartomány.* Székhelye: Timisoara. Megyék: Arad, Caras, Hunedoara, Severin, Timis-Torontal.

IV. *Jiu-tartomány.* Székhelye: Craiova. Me-

gyék: Dolj, Gorj, Olt, Mehedinti, Romanati, Valcea.

V. *Dâmbovita-tartomány.* Székhelye: Bucuresti. Megyék: Arges, Brasov, Buzeu, Dâmbovita, Ilfov, Muscel, Prahova, Teleorman, Treiscaune, Vlasca.

VI. *Dunărea-tartomány.* Székhelye: Constanta. Megyék: Caliacra, Constanta, Durostor, Ialomita.

VII. *Prut-tartomány.* Székhelye: Galati. Megyék: Braila, Cahul, Covorlui, Faltiu, Ismail, Putna, Râmnicul-Sărat, Tecuci, Tulcea, Tutova.

VIII. *Nistru-tartomány.* Székhelye: Chisneou. Megyék: Cetatea-Alba, Lăpusna, Orhei, Thigina.

IX. *Siret-tartomány.* Székhelye: Iasi. Megyék: Bacau, Baia, Balti, Botosani, Iasi, Neamt, Roman, Soroca, Vaslui.

X. *Suceava-tartomány.* Székhelye: Cernuti. Megyék: Câmpulung, Cernauti, Dorohoi, Hotin, Radauti, Suceava, Storojineti.

Súlyos intézkedéseket hoz az angol kormány az angol hajókat ért támadások miatt

Repülőrajokkal erősítik meg az angol hadihajó-őrjáratot

Londonból jelentik: Lord Halifax külügyminiszter a késő éjszakai órákig tárgyalt a külügyi hivatal szakértőivel az angol hajókat ért súlyos spanyol támadásról és többször telefonértesítésbe lépett Chamberlain miniszterelnökkel. A felmerült javaslatok között szerepelnek: közvetlen megtorlás a spanyol légi haderő ellen, az angol kikötőkben horgonyzó spanyol hajók lefoglalása, a burgosi angol ügynök visszahívása, a ke-

reskedelmi kapcsolatok megszakítása, gazdasági megtorlás stb. A legtöbb lap valószínűnek tartja, hogy Anglia a nyoni egyezmény értelmében utasítani fogja az angol hajókat, tüzeljenek az angol kereskedelmi hajókat támadó repülőgépekre úgy a spanyol területi vizeken belül, mint kívül. Az angol hadihajó-őrjáratot esetleg repülőrajokkal erősítik meg.

Németországban újabb kihívásnak tartják a cseh katonai idő meghosszabbítását

Párizsban attól tartanak, hogy Anglia újabb nyomást gyakorolhat a prágai kormányra

Berlinből jelentik: A „Völkischer Beobachter” a cseh katonai szolgálat három évre való felemeléséről szóló hírral kapcsolatban megállapítja, hogy Csehország szomszédai számára a hároméves katonai szolgálati kötelezettség újabb kihívást jelent. A lap hangoztatja, hogy Prága nem akarja belső békéjét a nemzetiségi követelések teljesítésével helyreállítani, hanem tisztán az erőszakra épít. A „Berliner Börsenzeitung” szerint ez az intézkedés megerősíti azt a véleményt, hogy Prága göresösen ragaszkodik Csehszlovákia militarizálásához és pedig olyan mértékben, mely nincs arányban az ország gazdasági erejével és lakóinak számával.

Londonból jelentik: A „Daily Express” úgy tudja, hogy Hodzsa a jövő héten 80 ezer főnyi csapatot von vissza a határ közeléből, ami lényegesen javíthatja a légkört a szudétánemtekkel megindult érdemleges tárgyalásokhoz. A „New Chronicle” szerint Párizsban attól tartanak, hogy Anglia újabb nyomást gyakorolhat a prágai kormányra, adjon a szudétánemteknek teljes önkormányzatot és ennek eredménytelensége esetén Anglia hivatalosan kijelenti, hogy nem vállal több felelősséget a csehszlovákiai eseményekért. A „Daily Mail” szerint nem valószínű, hogy Hodzsa hajlandó lenne a karlsbadi követelések alapján tárgyalni a szudétánemtekkel.

viszont a németek nem bíznak a cseh kormány nemzetiségi törvényjavaslatában.

A FRANCIA SAJTÓ SAJNALKOZIK, HOGY TULSÁGOSAN LASSU ÜTEMBEN HALADNAK A TÁRGYALÁSOK A CSEH-SZLOVÁKIAI KISEBBSÉGEKKEL.

Párizsból jelentik: A francia sajtó sajnálattal állapítja meg, hogy a prágai kisebbségi tárgyalások tulságosan lassu ütemben haladnak előre. A „Journal” szerint igen kétséges, hogy sikerül-e Prágában megoldást találni. A „Jour” rosszallással állapítja meg, hogy Hodzsa nem volt hajlandó tárgyalást kezdeni szlovák honfitársaival és ez azt eredményezte, hogy a szlovákok közösséget vállaltak Henleinnel. Ma még azt sem lehet tudni, hogy vajjon Prága a kisebbségi tárgyalásokat Henlein javaslatát, vagy a maga tervei alapján akarja-e megindítani. Churchill kijelentette, hogy nézete szerint Henlein jogos követeléseit elfogadhatók. Reméljük, hogy Prága is így vélekedik. Ha ez nem így igaz, a cseh kormány súlyos hibát követ el. Annyi bizonyos, hogy a kérdést gyorsan igazságos és észszerű megoldáshoz kell juttatni és Európát meg kell szabadítani a ránehezedő lidérenyomástól — fejezi be fejtegetéseit a francia lap.

Párizsban attól tartanak, hogy a cseh katonai szolgálati idő meghosszabbítására német részről hasonló intézkedéssel válaszolnak.